

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตัวอย่าง
คู่มือครู

ออก.

ใช้ประกอบการสอนคู่กับหนังสือเรียน

- ✓ สร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
- ✓ ส่งเสริมการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะ
- ✓ ใช้วิธีสอนหลากหลาย ตามธรรมชาติวิชา
- ✓ มีคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา
- ✓ มีแนวทาง และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย
- ✓ แบ่งโซนสำหรับครูผู้สอน สำหรับนักเรียน
- ✓ เพิ่มคลังสื่อ Digital : PowerPoint, Interactive 3D, Simulation และอื่นๆ ให้การสอน ง่าย สนุก ได้ผลสัมฤทธิ์

ป.๑

๐ วุฒิชัย มูลศิลป์

อักษร

หนังสือเล่มนี้อยู่ในระหว่างส่งตรวจพิจารณา
เมื่อทออาจมีการปรับปรุงแก้ไข

▲ ภาพปกนี้มีขนาดเท่ากับหนังสือเรียนฉบับจริงของนักเรียน

ผู้เรียบเรียงคู่มือครู ๐ สายงานวิชาการ ออก.

ดาวน์โหลด แผนการจัดการเรียนรู้
www.aksorn.com/download

คู่มือครู

ประวัติศาสตร์ ป.1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียงคู่มือครู

สายงานวิชาการ อจท.

บรรณาธิการคู่มือครู

นางสาวภาวิษฐุภานต์ ไข่ม

นางสาวรวิภา ศรีดาวเดือน

พิมพ์ครั้งที่ 1

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
รหัสสินค้า 1103057

Teacher Script

A* อักษร

www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

แฟกซ์: บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

คำแนะนำการใช้

คู่มือครูรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ป.1 จัดทำขึ้นสำหรับให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประกันคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการออกแบบการจัดการเรียนการสอน Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายรายวิชา แสดงขอบข่ายเนื้อหาสาระของรายวิชา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนด

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ระบุตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาก่อนที่จะลงมือสอนจริง

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายหน่วยการเรียนรู้

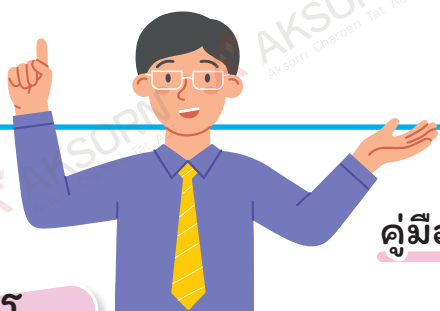
ช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นภาพรวมในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้

สาระสำคัญสำหรับครู

ช่วยให้เห็นภาพรวมคอนเซปต์ และเนื้อหาสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

คลังข้อสอบ

ช่วยอำนวยความสะดวกในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยข้อสอบกลางภาคและข้อสอบปลายภาคที่ตรงตามตัวชี้วัด

คู่มือครูมีองค์ประกอบที่ง่ายต่อการใช้งาน

โซน

1

สำหรับครูผู้สอน

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยแนะนำขั้นตอนการสอน และการจัดกิจกรรมอย่างละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัด

นำ

สอน

สรุป

ประเมิน

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ระบุกิจกรรมสะท้อนตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง

Active Learning เพื่อนำไปสู่สมรรถนะ

แนวทางการจัดการเรียนรู้ Active Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การสำรวจค้นหา การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการลงมือทำ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่สมรรถนะ

เกร็ดแนะครู

ความรู้เสริมสำหรับครู ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต แนวทางการจัดกิจกรรม และอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

ใบกิจกรรมและใบงาน

ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดทำใบกิจกรรมและใบงานให้เข้าถึงง่ายผ่านการสแกน QR Code

โซน 1

5Es Instructional Model

แนะนำ

กระตุ้นความสนใจ

1. ครูให้นักเรียนดูปฏิทินรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- ปฏิทินแบบแขวน
- ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ
- ปฏิทินแบบพกพา

2. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปฏิทินรูปแบบต่างๆ ตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

- วันเป็นวันอะไรบ้าง
- วันตรงกับวัน เดือน ปีอะไร
- ปฏิทินที่ครูนำมาให้นักเรียนดูมีรูปแบบใดบ้าง
- ที่บ้านเคยมีปฏิทินรูปแบบใด

3. ครูใช้สื่อ Smart Infographic เรื่อง ปฏิทินกับการบอกเวลา เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้เกี่ยวกับปฏิทินมากขึ้น

เกร็ดแนะครู

ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรให้นักเรียนได้ฝึกทักษะหรือการปฏิบัติ ดังนี้

- สังเกตและเปรียบเทียบข้อมูลในปฏิทินแบบต่างๆ
- แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน
- อธิบายเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินและการแบ่งช่วงเวลา

เพื่อให้เข้าใจว่าปฏิทินเป็นเครื่องมือที่ใช้บอกวัน เวลา และช่วยลำดับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้

สื่อ Digital

Smart Infographic

เป้าหมายการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาและใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การเชื่อมโยง การเชื่อมโยง เพื่อให้อ่านปฏิทินได้อย่างถูกต้อง ปฏิทินแสดงเหตุการณ์ในปัจจุบัน และใช้คำแสดงช่วงเวลาอย่างถูกต้องที่เกิดขึ้นได้

วิธีสืบค้นความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย โดยใช้ทักษะการสอบถาม การรวบรวมข้อมูล การเล่าเรื่อง เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวและบอกเล่าข้อเท็จจริงได้อย่างน่าสนใจ

T5

โดยใช้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.1 และแบบฝึกหัดพัฒนาสมรรถนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.1 ของบริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด เป็นสื่อหลัก (Core Materials) ประกอบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โซน

2

สำหรับผู้เรียน

ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับครู เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

เป้าหมาย การเรียนรู้

ชี้แจงเป้าหมายให้ทราบว่า หน่วยการเรียนรู้ต้องการเน้นให้ผู้เรียน บรรลุอะไร ทำอะไรได้ หรือผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

นักเรียนควรรู้

ความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหา สำหรับอธิบายเสริมให้กับผู้เรียน

ข้อสอบเน้น การคิด

ตัวอย่างข้อสอบที่มุ่งเน้นการคิด มีทั้งปรนัย-อัตนัย พร้อมเฉลย อย่างละเอียด

กิจกรรม 21st Century Skills

กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ สร้างผลงาน หรือทำกิจกรรม รวบรวม เพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

กิจกรรม ท้าทาย

เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อต่อยอดสำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างรวดเร็ว และต้องการท้าทายความสามารถในระดับที่สูงขึ้น

กิจกรรม สร้างเสริม

เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนาการเรียนรู้

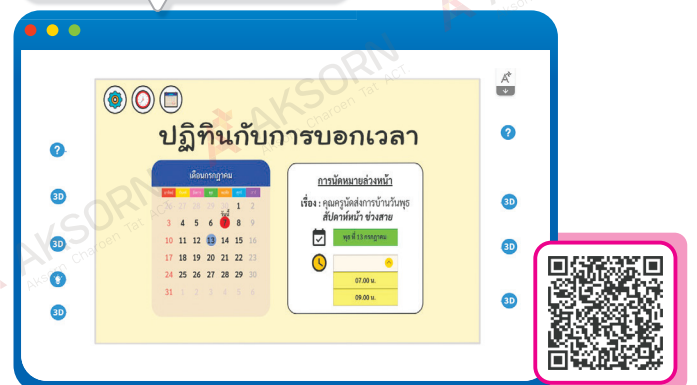

สื่อ Digital

เสริมพลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เข้าถึงง่าย ด้วยการสแกน QR Code

- PowerPoint
- Smart Infographic

ตัวอย่าง : Smart Infographic

โซน 1

หน้า

สอน

สรุป

ประเมิน

บทที่ ๑ การใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน

มกราคม พ.ศ. 2566

เขียนๆ ออกปฏิทิน แล้วช่วยกันบอกว่า รู้ข้อมูลอะไรบ้างคะ

แนวคิดสำคัญ

ในการดำเนินชีวิต ปฏิทินเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยในการวางแผนและจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปฏิทินเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเวลาและชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

- จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกม "ปฏิทินหรรษา" โดยมีรายละเอียดและวิธีการเล่น ดังนี้
  - ครูเตรียมปฏิทินสำหรับเล่นเกม
  - ให้นักเรียนเลือกตัวเลขบนปฏิทินมา 1 ตัว
  - ให้นักเรียนบอกตัวเลขที่เลือกตรงกับวันใด ตามระบบสุริยคติและจันทรคติ
  - ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเล่นเกม โดยช่วยกันระบุว่าปฏิทินมีประโยชน์และให้ข้อมูลอะไรบ้าง

เก็จุดแนะครู

ครูอาจเสนอรูปแบบปฏิทินอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Calendar (Windows), Google Calendar เพื่อให้นักเรียนรู้จักและสังเกตความแตกต่างระหว่างปฏิทินทั่วไปกับปฏิทินอิเล็กทรอนิกส์

ข้อสอบเน้น การคิด

จากภาพ ข้อมูลใดไม่ปรากฏบนปฏิทิน

- วัน เดือน ปี
- วันตามสุริยคติ
- ค่าเฉลี่ยระหว่างวัน

วิเคราะห์คำตอบ จากภาพข้อมูลปรากฏบนปฏิทินประกอบไปด้วย วัน เดือน ปี วันตามสุริยคติ วันตามจันทรคติ แต่ไม่ได้ให้ข้อมูลในเรื่องค่าเฉลี่ยระหว่างวัน ข้อ 3 จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

เวลา มนุษย์รู้จักกำหนดเวลาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เช่น เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นและตกดิน ฤดูกาลหมุนวน ต่อมาเมื่อมนุษย์ต้องการกำหนดเวลาให้ชัดเจนจึงเริ่มมีการนับชั่วโมง และการแบ่ง 1 วัน ออกเป็น 24 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นกลางวัน 12 ชั่วโมง และกลางคืนอีก 12 ชั่วโมง โดยนับเวลาจากการขึ้นและการตกของดวงอาทิตย์เป็นเครื่องหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์ เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ วิถีชีวิตของผู้คนในอดีต ซึ่งปฏิทินเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่ทำให้เราเข้าใจว่า เรื่องที่เกิดขึ้นนั้น มีระยะเวลาความยาวนานเพียงใด เรื่องราวนั้นอย่างไร ส่งผลอย่างไร อันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวของเรา ตัวเรา จะให้เรารู้ว่าเรื่องที่เกิดขึ้นจริงนั้นได้มีมากน้อย เช่น เมื่อครอบครัวมีความอยู่ดี ใจดีหนึ่ง ต่อมาได้ย้ายมาในสถานที่แห่งหนึ่ง เมื่อครอบครัวมีความอยู่ดี ใจดีหนึ่ง จึงตัดสินใจที่จะจากกันที่

โซน 2

T6

ข้อสอบ **กลางภาค**

[illegible]

ข้อสอบ **ปลายภาค**

[illegible]

<https://www.aksorn.com/qrcode/TMEXHTP10>

การจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ **Active Learning** เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณค่า มาลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความรู้ของตนเองและสื่อสารได้ด้วยความเข้าใจ จนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และเกิดสมรรถนะ (Competency) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การเรียนรู้ผ่านการคิด การเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โดยการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตัวชี้วัด จุดเน้นของสาระ และธรรมชาติของวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** ที่มีประสิทธิภาพและนำผู้เรียนไปสู่สมรรถนะมีหลากหลายวิธี

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ Active Learning

การเรียนรู้ผ่านการคิด

เน้นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีส่วนสำคัญในกระบวนการคิด เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของตนเอง

การเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา

เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สำรวจค้นหา โดยเชื่อมโยงความสนใจและประสบการณ์โดยตรงระหว่างเรื่องที่สอนกับความสนใจของตนเอง

การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ภายใต้การแนะนำของผู้สอน หรือการทำงานร่วมกับเพื่อน รวมถึงมีการสื่อสารและนำเสนอผลงานให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดลงมือปฏิบัติผ่านการร่วมมือกันวางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม

ตัวอย่าง วิธีการจัดการเรียนรู้ Active Learning

- กระบวนการปฏิบัติ (Practice Teaching)
- วิธีสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case)
- กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geo Literacy)
- วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
- วิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method)
- วิธีสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบ (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบความรู้ (5Es Instructional Model)
- การเรียนการสอนเน้นมโนทัศน์ (Concept Based Teaching and Learning)
- รูปแบบการสอน PPP Model
- วิธีสอน Task-Based Language Teaching

คู่มือครูรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ป.1 รวมถึงสื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้จัดทำได้ออกแบบการสอน (Instruction Design) ให้เป็นการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) เป็นรูปแบบหลักเนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดเน้นของสาระและธรรมชาติวิชา อีกทั้งยังใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ และเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ร่วมในการออกแบบจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด อีกทั้งยังบรรลุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

คำอธิบายรายวิชา

ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลาเรียน 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา ชื่อวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สิ่งที่น่าสนใจและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 4.1	ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3	-
มฐ. ส 4.2	ป.1/1	ป.1/2
มฐ. ส 4.3	ป.1/1, ป.1/2	ป.1/3
	6 ตัวชี้วัด	2 ตัวชี้วัด

รวม 8 ตัวชี้วัด

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ประวัติศาสตร์ ป.1

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
1 วัน เวลา และเรื่องราว ทางประวัติ ศาสตร์ 16 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วง เวลาตามปฏิทินที่ ใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ส 4.1 ป.1/1) 2. เรียงลำดับ เหตุการณ์ในชีวิต ประจำวันตาม วันเวลาที่เกิดขึ้น (มฐ. ส 4.1 ป.1/2) 3. บอกประวัติความเป็นมา ของตนเองและครอบครัว โดยสอบถาม ผู้เกี่ยวข้อง (มฐ. ส 4.1 ป.1/3)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว 3. ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของ ข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 1. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	- ตรวจใบงาน เรื่อง การใช้ปฏิทิน - ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบสุริยคติ - ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบจันทรคติ - ตรวจใบงาน เรื่อง ปฏิทินช่วยเตือน ความจำ - ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน - ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน - ประเมินสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน - ประเมินการนำเสนอ ผลงาน - สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - ปฏิทินรูปแบบต่าง ๆ - เกมวงล้อเสี่ยงทาย - Smart Infographic เรื่อง ปฏิทินกับการ บอกเวลา - PowerPoint เรื่อง วัน เวลา และเรื่อง ราวทางประวัติศาสตร์ - ใบงาน เรื่อง การใช้ ปฏิทิน - ใบงาน เรื่อง เดือน แบบสุริยคติ - ใบงาน เรื่อง เดือน แบบจันทรคติ - ใบงาน เรื่อง ปฏิทิน ช่วยเตือนความจำ - ใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน - ใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน - แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน - แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน - แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม
2 การดำเนิน ชีวิต 10 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง บอกความเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการ ดำเนินชีวิตของตนเอง กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย (มฐ. ส 4.2 ป.1/1) ตัวชี้วัดปลายทาง บอกเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มี ผลกระทบต่อตนเอง ในปัจจุบัน (มฐ. ส 4.2 ป.1/2)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 4. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูจากที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)	- ตรวจใบงาน เรื่อง ความเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อม - ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป - ประเมินสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน - ประเมินการนำเสนอ ผลงาน - ประเมินทักษะ กระบวนการทางประวัติศาสตร์ - สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - PowerPoint เรื่อง การดำเนินชีวิต - บัตรภาพ - ใบงาน เรื่อง ความ เปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อม - ใบกิจกรรม เรื่อง วิถี ชีวิตที่เปลี่ยนไป - แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
		<p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none"> จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none"> มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มีวิธีการในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจ 		<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
<p>3</p> <p>ชาติไทย</p> <p>14</p> <p>ชั่วโมง</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง (มฐ. ส 4.3 ป.1/1) บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน (มฐ. ส 4.3 ป.1/2) <p>ตัวชี้วัดปลายทาง ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น (มฐ. ส 4.3 ป.1/3)</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none"> พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูจากที่กำหนดได้ <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none"> คิดสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none"> มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติ - ประเมินการสาธิตการใช้ภาษาไทย - ประเมินชิ้นงานเผยแพร่อาหารไทย - ตรวจใบงาน เรื่อง สัญลักษณ์แทนพระมหากษัตริย์ - สังเกตพฤติกรรมการแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ - ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง ร่วมอนุรักษ์สิ่งที่รักและภาคภูมิใจ - ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ป.1 - ธงชาติประเทศในอาเซียน - คลิปเพลงชาติไทย - บัตรภาพ - PowerPoint เรื่อง ชาติไทย - Smart Infographic เรื่อง สัญลักษณ์ของชาติไทย - Smart Infographic เรื่อง แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน - แบบสังเกตพฤติกรรมการเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติ - แบบประเมินการสาธิตการใช้ภาษาไทย - แบบประเมินชิ้นงานเผยแพร่อาหารไทย - ใบงาน เรื่อง สัญลักษณ์แทนพระมหากษัตริย์ - แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ - ใบกิจกรรม เรื่อง ร่วมอนุรักษ์สิ่งที่รักและภาคภูมิใจ - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้	โครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ รายหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ สำหรับครู	แนวทาง การจัด การเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วัน เวลา และเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์	T2-T3	T4	T5-T23
บทที่ 1 การใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน			T6-T20
บทที่ 2 ความเป็นมาของเรา			T21-T23
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การดำเนินชีวิต	T24-T26	T27	T28-T44
บทที่ 1 ชีวิตที่เปลี่ยนแปลง			T29-T39
บทที่ 2 เหตุการณ์ในอดีตที่มีผลกับปัจจุบัน			T40-T44
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชาติไทย	T45-T47	T48	T49-T63
บทที่ 1 สัญลักษณ์ของชาติไทย			T50-T63

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้
เล่มจริงจะมีแสดงทุกหน่วย
เล่มตัวอย่างมีแสดงเฉพาะ
บางหน่วยเท่านั้น

แผนการจัดการ การเรียนรู้	จุดประสงค์	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	กระบวนการ การเรียนรู้	ประเมิน	สื่อที่ใช้
แผนฯ ที่ 1 รู้จักปฏิทิน 3 ชั่วโมง	1. บอกวัน เดือน ปี ตาม ระบบสุริยคติที่ปรากฏใน ปฏิทินได้ (K) 2. บอกวัน เดือน ปี ตาม ระบบจันทรคติที่ปรากฏ ในปฏิทินได้ (K) 3. สืบค้นข้อมูลและความรู้ที่ ได้จากการใช้ปฏิทิน (S) 4. เห็นความสำคัญของ ปฏิทินในฐานะเครื่องมือ บอกเวลา (A)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจาก สารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ จัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูลและเปรียบเทียบ ข้อมูลในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว	แบบสืบสอบ ความรู้ (5Es Instructional Model)	- ตรวจใบงาน เรื่อง การใช้ปฏิทิน - ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบสุริยคติ - ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบจันทรคติ - ประเมินการนำเสนอผลงาน - สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม - สังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - ปฏิทินรูปแบบ ต่าง ๆ - Smart Infographic เรื่อง ปฏิทินกับ การบอกเวลา - PowerPoint เรื่อง วัน เวลา และเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์ - ใบงาน เรื่อง การใช้ปฏิทิน - ใบงาน เรื่อง เดือนแบบสุริยคติ - ใบงาน เรื่อง เดือนแบบ จันทรคติ - แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล - แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม - แบบสังเกต สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน
แผนฯ ที่ 2 ปฏิทินบอก ความสำคัญ ของวัน สำคัญและ ช่วยเตือน ความทรงจำ ของเรา 3 ชั่วโมง	1. อธิบายความสำคัญของ ปฏิทินได้ (K) 2. บันทึกเรื่องราวบนปฏิทิน เพื่อใช้เตือนความจำ (S) 3. เห็นความสำคัญของ ปฏิทินในฐานะเครื่องมือ ช่วยเตือนความจำ (A)		การจัดการ เรียนรู้แบบ ร่วมมือ : เทคนิคร่วม กันคิด	- ตรวจใบงาน เรื่อง ปฏิทิน ช่วยเตือนความจำ - ประเมินการนำเสนอผลงาน - สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - ปฏิทินรูปแบบต่าง ๆ - ใบงาน เรื่อง ปฏิทินช่วยเตือน ความจำ - แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน รายบุคคล - แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม

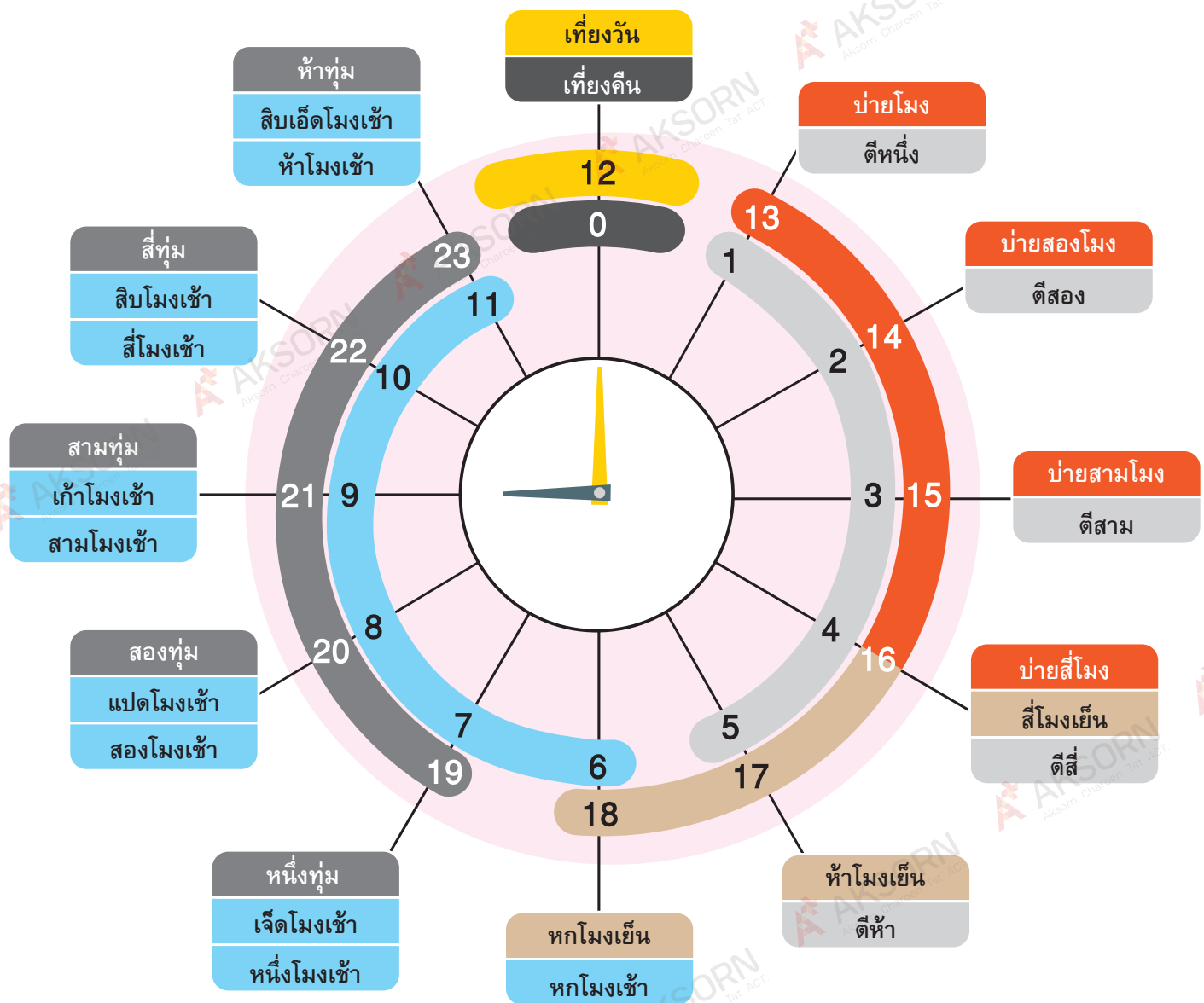
แผนการจัด การเรียนรู้	จุดประสงค์	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	กระบวนการ การเรียนรู้	ประเมิน	สื่อที่ใช้
แผนฯ ที่ 3 การแบ่งช่วง เวลาใน 1 วัน 4 ชั่วโมง	1. ใช้คำบอกเวลาในการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเห็นความสำคัญของเวลากับการใช้ชีวิต (S, A) 2. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตของตนเองตามวันเวลาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง (S, K) 3. เขียนเส้นเวลาแสดงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง (S)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทักษะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. ระบุรายละเอียดคุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว	วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)	- ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน - ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - ประเมินการนำเสนอผลงาน - ประเมินทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - เกมวงล้อเสี่ยงทาย - ใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน - PowerPoint เรื่อง วัน เวลา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
แผนฯ ที่ 4 ความเป็นมา ของเรา 6 ชั่วโมง	1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์สำคัญของตนเอง โดยคำนึงถึงหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (S, A) 2. บันทึกและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นอย่างเป็นระบบ (S, K) 3. นำเสนอเรื่องราวของตนเองด้วยภาพและภาษาที่เข้าใจง่าย แสดงความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในฐานส่วนหนึ่งของครอบครัว (S, A)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทักษะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 1. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)	- ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน - ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - ประเมินการนำเสนอผลงาน - ประเมินทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ป.1 - ใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน - แบบประเมินทักษะกระบวนการทางประวัติศาสตร์ - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

สาระสำคัญสำหรับครู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วัน เวลา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

ใน 1 วัน แบ่งออกได้หลายช่วงเวลา และคำบอกเวลาก็มีมากมาย เช่น เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น แต่นักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่า การนับช่วงเวลาแบบไทยดังกล่าวจะสอดคล้องหรือตรงกับ การนับช่วงเวลาแบบสากลในเวลาใด แผนผังด้านล่างจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของการนับช่วงเวลาแบบไทยและสากลมากขึ้น

04 : 00-06 : 00	06 : 00-11 : 00	11 : 00-13 : 00	13 : 00-16 : 00	16 : 00-19 : 00	19 : 00-23 : 00	02 : 00-03 : 00
ตอนเช้ามืด	ตอนเช้า	ตอนสาย	ตอนบ่าย	ตอนเย็น	ตอนค่ำ	ตอนดึก

ที่มา : www.clickthai.net

5Es Instructional Model

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

- ครูให้นักเรียนดูปฏิทินรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้
  - ปฏิทินแบบแขวน
  - ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ
  - ปฏิทินแบบพกพา
- นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปฏิทินรูปแบบต่าง ๆ ตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - วันนี้เป็นวันที่เท่าไร
  - วันนี้ตรงกับวัน เดือน ปีอะไร
  - ปฏิทินที่ครูนำมาให้นักเรียนดูมีรูปแบบใดบ้าง
  - ที่บ้านของนักเรียนมีปฏิทินรูปแบบใด
- ครูใช้สื่อ Smart Infographic เรื่อง ปฏิทินกับการบอกเวลา เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้เกี่ยวกับปฏิทินมากยิ่งขึ้น

เกร็ดแนะครู

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนได้มีการฝึกทักษะหรือการปฏิบัติ ดังนี้

- สังเกตและเปรียบเทียบข้อมูลในปฏิทินแบบต่างๆ
- แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน
- อธิบายเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินและการแบ่งช่วงเวลา

เพื่อให้เข้าใจว่าปฏิทินเป็นเครื่องมือที่ใช้บอกวัน เวลา และช่วยลำดับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

วัน เวลา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

เป้าหมายการเรียนรู้

- บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน [มฐ. ส ๔.๑ ป.๑/๑]
- เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น [มฐ. ส ๔.๑ ป.๑/๒]
- บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง [มฐ. ส ๔.๑ ป.๑/๓]

หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ AKSORN Charoen Tat ACT

เป้าหมาย การเรียนรู้

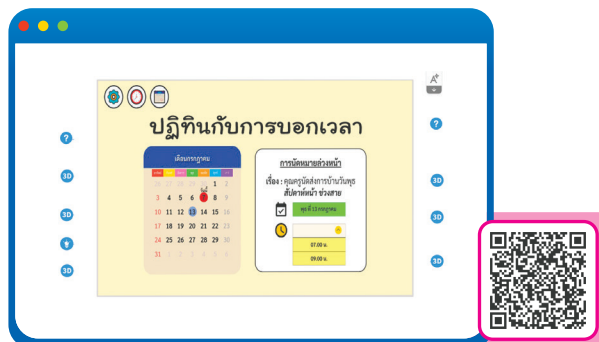
หน่วยการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาและใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน และเรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การบอกเล่า การเชื่อมโยง เพื่อให้สามารถใช้เวลาตามปฏิทินแสดงเหตุการณ์ในปัจจุบัน และใช้ค่าแสดงช่วงเวลาลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

รู้วิธีสืบค้นความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ โดยใช้ทักษะการสอบถาม การรวบรวมข้อมูล การเล่าเรื่อง เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวและบอกเล่าข้อเท็จจริงได้อย่างน่าสนใจ

สื่อ Digital

ครูให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับปฏิทินเพิ่มเติมผ่านสื่อ Smart Infographic เรื่อง ปฏิทินกับการบอกเวลา โดยสแกน QR Code <https://www.aksorn.com/qrcode/hi100100>

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

- จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกม “ปฏิทินทรรษา” โดยมีรายละเอียดและวิธีการเล่น ดังนี้
  - ครูเตรียมปฏิทินสำหรับเล่นเกม
  - ให้นักเรียนเลือกตัวเลขบนปฏิทินมา 1 ตัว
  - ให้นักเรียนบอกว่าตัวเลขที่เลือกตรงกับวันใดตามระบบสุริยคติและจันทรคติ
  - ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเล่นเกม โดยช่วยกันระบุว่าปฏิทินมีประโยชน์และให้ข้อมูลอะไรกับนักเรียน

บทที่ ๑

การใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน

แนวคิดสำคัญ

ในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเรามีความเกี่ยวข้องกับวัน เวลา ซึ่งจะมีค่าบอกวัน เวลา ที่แตกต่างกัน ทำให้เรารู้ลำดับก่อนและหลังของเรื่องราวต่างๆ โดยมีปฏิทินเป็นเครื่องมือที่ช่วยเราจดจำเรื่องราวและบอกวัน เดือน ปี ให้เราทราบลำดับเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

เกร็ดแฉะครู

ครูอาจเสนอรูปแบบปฏิทินอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Calendar (Windows), Google Calendar เพื่อให้นักเรียนรู้จักและสังเกตความแตกต่างระหว่างปฏิทินทั่วไปกับปฏิทินอิเล็กทรอนิกส์

นักเรียนควรรู้

- เวลา มนุษย์รู้จักกำหนดเวลามาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เช่น แบ่งช่วงเวลาออกเป็นกลางวัน-กลางคืน ฤดูร้อน-ฤดูหนาว ต่อมาเมื่อมนุษย์ต้องการกำหนดเวลาให้ชัดเจนจึงเริ่มมีการสมมติ ชั่วโมง และการแบ่ง 1 วัน ออกเป็น 24 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นกลางวัน 12 ชั่วโมง และกลางคืนอีก 12 ชั่วโมง โดยนับเวลาจากการขึ้นและการตกของดวงอาทิตย์ เวลาเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์ เพราะการศึกษาศาสตร์จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ วิถีชีวิตของผู้คนในอดีต ซึ่งปฏิทินเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่ทำให้เราเข้าใจว่า เรื่องที่เกิดขึ้นนั้น มีระยะเวลายาวนานผ่านมาเพียงใด เรื่องราวนั้นเป็นอย่างไร ส่งผลอย่างไร ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับครอบครัวของเรา ตัวเราก็จะให้เราเข้าใจเรื่องที่เป็นปัจจุบันได้ดีมากขึ้น เช่น เมื่อก่อนครอบครัวเราอยู่อีกจังหวัดหนึ่ง ต่อมาได้ย้ายมารับราชการที่จังหวัดนี้ และเกษียณอายุ ครอบครัวจึงตัดสินใจตั้งรกรากที่นี่

ข้อสอบเน้น การคิด

จากภาพ ข้อมูลใดไม่ปรากฏบนปฏิทิน

- วัน เดือน ปี
- วันตามสุริยคติ
- ค่าบอกเวลาระหว่างวัน

วิเคราะห์คำตอบ จากภาพข้อมูลที่ปรากฏบนปฏิทินประกอบไปด้วย วัน เดือน ปี วันตามสุริยคติ วันตามจันทรคติ แต่ไม่ให้ข้อมูลในเรื่องค่าบอกเวลาระหว่างวัน ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ชีวิตประจำวันของคนเรามีเรื่องราวต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย จนทำให้ในบางครั้งเราอาจลืมเรื่องราวที่ผ่านมาแล้ว บางครั้งเราต้องนัดหมายหรือวางแผนเพื่อจะทำสิ่งต่าง ๆ ในวันข้างหน้า ดังนั้น การจดบันทึกวัน เดือน ปี เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคตจะช่วยเตือนความจำว่าต้องทำอะไรในวันใด เครื่องมือที่ช่วยให้รู้ วัน เดือน ปี และเตือนความจำเราได้เป็นอย่างดี เรียกว่า **ปฏิทิน**

กรกฎาคม July 07 2566 2023						
อาทิตย์ Sunday	จันทร์ Monday	อังคาร Tuesday	พุธ Wednesday	พฤหัสบดี Thursday	ศุกร์ Friday	เสาร์ Saturday
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25	26	27	28	29

28 วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ชั้นสอน

สำรวจค้นหา

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกัน ศึกษาความรู้ เรื่อง รู้จักปฏิทิน จากหนังสือเรียน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการ ศึกษาเกี่ยวกับปฏิทินมาอภิปรายร่วมกันภายใน กลุ่ม
- ครูแจกปฏิทินให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จากนั้น ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสังเกตปฏิทินของกลุ่ม ตนเอง แล้วแข่งขันกันตอบคำถามตามประเด็น ที่กำหนด ดังนี้
  - ปฏิทินมีส่วนประกอบอะไรบ้าง
  - ปฏิทินมีทั้งหมดกี่เดือน
  - วันแรกของปีในปฏิทินคือวันที่เท่าไร เดือน อะไร
  - วันสุดท้ายของปีในปฏิทินคือวันที่เท่าไร เดือนอะไร
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงาน เรื่อง การใช้ปฏิทิน

ข้อสอบเน้น การคิด

วันสุดท้ายของสัปดาห์ที่นักเรียนต้องไปเรียนหนังสือตรงกับวันใด

- วันศุกร์
- วันเสาร์
- วันจันทร์

วิเคราะห์คำตอบวันแรกของสัปดาห์ คือ วันอาทิตย์ วันสุดท้ายของ สัปดาห์ คือ วันเสาร์ แต่ทั้ง 2 วันนี้เป็นวันหยุดราชการ นักเรียนไม่ได้ ไปโรงเรียน ทำให้วันแรกของสัปดาห์ที่นักเรียนไปเรียนหนังสือ คือ วันจันทร์ และวันสุดท้ายของสัปดาห์ที่ต้องไปเรียนหนังสือ คือ วันศุกร์ ข้อ 1. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

- ปฏิทิน** ปฏิทินสากลหรือปฏิทินแบบสุริยคติ เริ่มมีใช้ในประเทศไทยในสมัย รัชกาลที่ 5 โดยเดือนแรกของปีในปฏิทิน คือ เดือนเมษายน และเดือนสุดท้าย ของปีในปฏิทิน คือ เดือนมีนาคม ต่อมาสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ปรับ เปลี่ยนการนับเดือนแรกของปฏิทินตามแบบสากล โดยเดือนแรกของปีในปฏิทิน คือ เดือนมกราคม และเดือนสุดท้ายของปี คือ เดือนธันวาคม และใช้เช่นนี้มา จนถึงปัจจุบัน ส่วนขนานชาติที่คิดค้นปฏิทินขึ้นมาใช้เป็นครั้งแรกๆ ของโลก คือ ชาวบาบิโลน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตะวันออกกลาง โดยสังเกตว่าดวงจันทร์มีด้านมืด และด้านสว่าง หมุนเวียนเป็นรอบ ใช้เวลาประมาณ 30 วันหรือ 1 เดือน ซึ่งชาว บาบิโลนยังกำหนดให้ปีหนึ่งมี 12 เดือน ต่อมาภายหลังขนานชาติอียิปต์ได้รับเอา แนวคิดปฏิทินของชาวบาบิโลน พัฒนามาเป็นปฏิทินแบบสุริยคติ การใช้ปฏิทิน ในช่วงแรกเพื่อกำหนดช่วงเวลาการเพาะปลูกให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติ

ชั้นสอน

อธิบายความรู้

- เมื่อนักเรียนเข้าใจและมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปฏิทินแล้ว ต่อมาให้ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนดูปฏิทินที่แสดงเดือนในปัจจุบันแล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - ปฏิทินนี้เป็นปฏิทินปีพุทธศักราชใด และตรงกับคริสต์ศักราชใด
  - ปฏิทินในเดือนนี้มีทั้งหมดกี่สัปดาห์
  - ใน 1 สัปดาห์ มีทั้งหมดกี่วัน วันอะไรบ้าง
  - วันแรกของสัปดาห์คือวันอะไร และวันสุดท้ายของสัปดาห์คือวันอะไร
- ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า คำถามที่นักเรียนได้ตอบในข้อ 5. เป็นการบอกวัน เดือน ปี แบบสุริยคติ

๑ รู้จักปฏิทิน

ปฏิทิน เป็นเครื่องมือที่บอกวัน เดือน ปี^๑ ในปฏิทินจึงมีวัน เดือน ปี และวันสำคัญต่างๆ ในช่วงเวลา ๑ ปี บอกไว้ ดังนั้นหากเราต้องการรู้วัน เดือน ปี และวันสำคัญต่างๆ ที่ถูกต้องจึงควรดูปฏิทิน

วันแรกของปี^๒ ในปฏิทิน คือ วันที่ ๑ เดือน มกราคม
วันสุดท้ายของปีในปฏิทิน คือ วันที่ ๓๑ เดือน ธันวาคม

นักเรียนควรรู้

- ปี ใน 1 ปี มี 365 วัน หรือ 366 วัน ถ้าปีใดเดือนกุมภาพันธ์มี 28 วัน ปีนั้น มี 365 วัน ถ้าปีใดเดือนกุมภาพันธ์มี 29 วัน ในปีนั้นจะมี 366 วัน ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกๆ 4 ปี
- วันแรกของปี ตรงกับวันที่ 1 มกราคม เป็นวันปีใหม่สากล แต่เดิมประเทศไทยใช้วันปีใหม่ คือ วันแรม 1 ค่ำ เดือนอ้าย เมื่อความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้เผยแผ่เข้ามา ทำให้มีการปรับวันปีใหม่มาเป็นวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 หรือวันสงกรานต์ และได้มีการปรับเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่อีกครั้ง โดยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีมติให้วันขึ้นปีใหม่ไทยเป็นวันที่ 1 มกราคม ตามสากล โดยประกาศเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2483

ข้อสอบเน้น การคิด

“บอยฉลองวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่กับครอบครัวอย่างมีความสุขและสนุกสนาน” จากข้อความ แสดงถึงวันใด

- วันที่ 1 เดือนมกราคม
- วันที่ 31 เดือนมกราคม
- วันที่ 31 เดือนธันวาคม

วิเคราะห์คำตอบ วันส่งท้ายปีเก่า คือ วันสุดท้ายของปี ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ในปฏิทินจะบอกวันเวลา ๒ แบบ ได้แก่ แบบสุริยคติ และแบบจันทรคติ

แบบสุริยคติ

วันตามแบบสุริยคติ มี ๗ วัน นับเป็น ๑ สัปดาห์ หรือ ๑ อาทิตย์ วันทั้ง ๗ มีชื่อเรียก ดังนี้

วันอาทิตย์ อ่านว่า วัน - อา - ทิด

วันจันทร์ อ่านว่า วัน - จัน

วันอังคาร อ่านว่า วัน - อัง - คาน

วันพุธ อ่านว่า วัน - พุด

วันพฤหัสบดี อ่านว่า วัน - พะ - รี - หัด - สะ - บอ - ดี

วันศุกร์ อ่านว่า วัน - สุก

วันเสาร์ อ่านว่า วัน - เส้า

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๑

สำรวจนักเรียนในห้องว่า ใครเกิดวันอะไรบ้าง จากนั้นจัดกลุ่มนักเรียนตามวันที่เกิด แล้วให้นักเรียนคิดหาสัญลักษณ์แทนวันเกิด

ขั้นสอน

อธิบายความรู้

- ครูสอนให้นักเรียนจดจำชื่อวันควบคู่กับการเรียงลำดับวันและสัปดาห์วัน เพื่อให้นักเรียนจดจำได้ง่ายขึ้น พร้อมอธิบายเพิ่มเติมว่าการบอกวันตามแบบสุริยคติมีทั้งหมด 7 วัน นับเป็น 1 สัปดาห์
- นักเรียนทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่ 1 แล้วนำผลจากการทำกิจกรรมมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

เกร็ดแะครู

ครูจัดกิจกรรม “สำรวจแอปปฏิทิน” โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละเท่าๆ กัน ให้สมาชิกกลุ่มสำรวจและเปรียบเทียบแอปพลิเคชันปฏิทินที่มีอยู่ในแพลตฟอร์มต่างๆ จากนั้นให้ช่วยกันอธิบายวิธีใช้ แล้วแบ่งปันความรู้ที่ได้กับเพื่อนในชั้นเรียน

ข้อสอบเน้น การคิด

“ส้มโอเกิดวันอาทิตย์ที่ 7 เดือนกันยายน แตงโมเกิดวันที่ 18 กันยายน ปีเดียวกัน” แตงโมเกิดวันใด และเดือนที่ส้มโอกับแตงโมเกิดมีกี่วัน

- วันเสาร์ และเดือนที่เกิดมี 30 วัน
- วันอังคาร และเดือนที่เกิดมี 31 วัน
- วันพฤหัสบดี และเดือนที่เกิดมี 30 วัน

(วิเคราะห์คำตอบ ถ้าวันที่ 7 ตรงกับวันอาทิตย์ วันที่ 18 จะตรงกับวันพฤหัสบดี และเดือนกันยายนมี 30 วัน ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

สื่อ Digital

PowerPoint

ครูให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับปฏิทินเพิ่มเติมผ่านสื่อ PowerPoint เรื่อง วันเวลา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTH10>

ชั้นสอน

อธิบายความรู้

9. นักเรียนดูปฏิทินเดิมอีกครั้ง ร่วมกันสังเกตและตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - ใน 1 ปี มีกี่เดือน อะไรบ้าง
  - เดือนแรกของปีในปฏิทินคือเดือนอะไร
  - เดือนสุดท้ายของปีในปฏิทินคือเดือนอะไร
10. ครูติดบัตรคำชื่อเดือนทั้ง 12 เดือน ลงบนกระดานด้านซ้ายมือ จากนั้นให้นักเรียนฝึกอ่านตาม 1 รอบ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - เดือนใด มี 28 หรือ 29 วัน
  - เดือนใด มี 30 วัน
  - เดือนใด มี 31 วัน
11. นักเรียนนำบัตรคำชื่อเดือนทั้ง 12 เดือน บนกระดานด้านซ้ายมือมาติดบนกระดานด้านขวามือ โดยคัดแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ เดือนที่มี 28 หรือ 29 วัน เดือนที่มี 30 วัน และเดือนที่มี 31 วัน
12. ให้นักเรียนสังเกตความสัมพันธ์ของจำนวนวันกับค่าลงท้ายของแต่ละเดือน
13. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เดือนแบบสุริยคติ โดยให้นักเรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วจึงจับคู่กับเพื่อนเพื่ออภิปรายคำตอบ

① เดือนตามแบบสุริยคติ มี 12 เดือน มีชื่อเรียก ดังนี้

๑ มกราคม

(มะ-กะ-รา-คม)

๒ กุมภาพันธ์

(กุม-พา-พันธ์)

๓ มีนาคม

(มี-นา-คม)

๔ เมษายน

(เม-ส่า-ยน)

๕ พฤษภาคม

(พริ-ด-สะ-พา-คม)

๖ มิถุนายน

(มิ-ถุ-นา-ยน)

๗ กรกฎาคม

(กะ-ระ-กะ-ดา-คม)

๘ สิงหาคม

(สิง-หา-คม)

๙ กันยายน

(กัน-ยา-ยน)

๑๐ ตุลาคม

(ตุ-ลา-คม)

๑๑ พฤศจิกายน

(พริ-ด-สะ-จิ-กา-ยน)

๑๒ ธันวาคม

(ทัน-วา-คม)

เดือนที่ลงท้ายด้วยคำว่า “คม” มี ๓๑ วัน
เดือนที่ลงท้ายด้วยคำว่า “ยน” มี ๓๐ วัน
เดือนกุมภาพันธ์ มี ๒๘ หรือ ๒๙ วัน

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๒

สำรวจนักเรียนในห้องว่า ใครเกิดเดือนอะไรบ้าง แล้วจัดกลุ่มตามเดือนที่เกิด จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวเรียงตามลำดับเดือนที่เกิด

หนังสือเล่มนี้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเท่านั้น

นักเรียนควรรู้

① เดือน แต่เดิมไทยเรียกเดือนแรกของปีว่าเดือนอ้าย เดือนที่สองว่าเดือนยี่ เดือนสาม เดือนสี่ ตามลำดับ ต่อมาในรัชกาลที่ 5 โปรดให้มีการเรียกชื่อเดือนใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นไปของบ้านเมืองที่ต้องติดต่อกับต่างชาติ จึงมีการกำหนดชื่อเดือนใหม่ตามชื่อราศี พร้อมเปลี่ยนแปลงรูปคำใหม่ โดยนำคำว่า “อายน” และ “อาคม” มาต่อท้าย เช่น เมษ + อายน เป็นเมษายน วฤษภ + อาคม เป็นพฤษภาคม

ข้อสอบเน้น การคิด

เดือนในข้อใดมีจำนวนวันรวมกันมากที่สุด

1. กันยายน ตุลาคม ธันวาคม
2. กรกฎาคม สิงหาคม ตุลาคม
3. มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม

(วิเคราะห์คำตอบ ผลรวมจำนวนวันของข้อ 1. เท่ากับ 92 วัน
ข้อ 2. เท่ากับ 93 วัน ข้อ 3. เท่ากับ 89 วัน ดังนั้น ข้อ 2. จึงเป็นเดือนที่มีจำนวนวันรวมกันมากที่สุด)

ตัวอย่าง

การเรียก วัน เดือน ปี แบบสุริยคติ

วันพุธที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

อ่านว่า

วัน - พุด - ที่ - หนึ่ง - มี - นา - คม -

พุด - ทะ - สัก - กะ - หาราด -

สอง - พัน - ห้า - ร้อย - หก - สิบล - หก

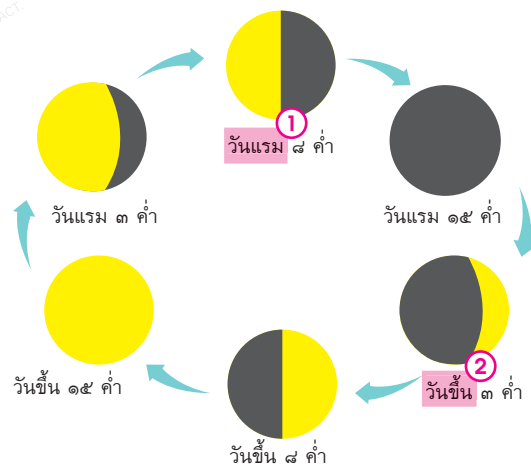
กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๓

เขียนวัน เดือน ปี ของวันเกิดของตนเอง และวัน เดือน ปี ของวันนี้ลงในสมุด พร้อมทั้งเขียนคำอ่าน

แบบจันทรคติ

วันตามแบบจันทรคติ เรียกว่า วันข้างขึ้น วันข้างแรม

ชั้นสอน

อธิบายความรู้

- นักเรียนดูปฏิทินเดิมอีกครั้ง (หากปฏิทินเดิมไม่แสดงข้างขึ้น ข้างแรม ครูอาจใช้บัตรภาพแทน) แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - นักเรียนเคยสังเกตดวงจันทร์ในแต่ละวันหรือไม่
  - ดวงจันทร์มีลักษณะอย่างไร
  - นักเรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงของดวงจันทร์หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเดือนแบบจันทรคติตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - การนับเดือนแบบจันทรคติมีวิธีการนับอย่างไร
  - เดือนแบบจันทรคติแต่ละเดือนมีชื่อเรียกว่าอะไร
  - ถ้าไม่มีปฏิทินแบบจันทรคติ เราจะทราบวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประเพณีไทยได้อย่างไร
  - นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับเวลาแบบจันทรคติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- นักเรียนทำใบงาน เรื่อง เดือนแบบจันทรคติ

ข้อสอบเน้น การคิด

“มะปรางไปทำบุญวันวิสาขบูชากับแม่ที่วัด” จากข้อความแสดงว่ามะปรางไปทำบุญในวันใด และเป็นการบอกวันเวลาแบบใด

กลุ่มคำตอบที่ 1	กลุ่มคำตอบที่ 2
1) วันขึ้น 8 ค่ำ	A สุริยคติ
2) วันขึ้น 15 ค่ำ	B จันทรคติ
3) วันแรม 15 ค่ำ	C อธิกสุรทิน

วิเคราะห์คำตอบ วันวิสาขบูชาตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ซึ่งเป็นการบอกเวลาตามแบบจันทรคติ ดังนั้น ข้อ 2) B จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

นักเรียนควรรู้

- วันแรม เป็นตำแหน่งที่ดวงจันทร์อยู่ระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์ ในวันที่เราจะเห็นดวงจันทร์ด้านที่ไม่มีแสงอาทิตย์ตกกระทบ ทำให้เห็นเหมือนดวงจันทร์ไม่ส่องแสง เรียกว่า คินเดือนมืดหรือจันทร์ดับ
- วันขึ้น เป็นตำแหน่งที่ดวงจันทร์อยู่ตรงข้ามกับดวงอาทิตย์ ซึ่งแสงอาทิตย์จะตกกระทบตั้งฉากกับดวงจันทร์ ทำให้เราเห็นดวงจันทร์ส่องแสงเต็มดวง เรียกว่า เดือนเพ็ญ

ชั้นสอน

ขยายความเข้าใจ

17. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับการนับเวลาแบบสุริยคติและจันทรคติ จากหนังสือเรียน จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่างของการนับเวลาแบบสุริยคติและจันทรคติ
18. ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพแสดงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นเหตุการณ์ใด
  - จากเหตุการณ์ในภาพ ตรงกับเวลาแบบสุริยคติและจันทรคติอะไร
19. นักเรียนแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการนับเวลาแบบสุริยคติและจันทรคติ

เกร็ดแฉะครู

ครูจัดกิจกรรม “ดวงจันทร์ของฉัน” โดยปฏิบัติ ดังนี้

1. ครูเตรียมคุกกี้มีไส้จำนวนพอดีกับนักเรียนในชั้น
2. ครูเตรียมบัตรคำเกี่ยวกับข้างขึ้น ข้างแรม จำนวน 30 ใบ
3. ครูแจกคุกกี้ให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น จากนั้นให้นักเรียนบิคุกกี้แล้วนำด้านที่มีไส้มาทำกิจกรรม
4. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละคน แล้วให้นักเรียนหาคำของคุกกี้ให้ตรงกับบัตรคำที่ตนเองได้

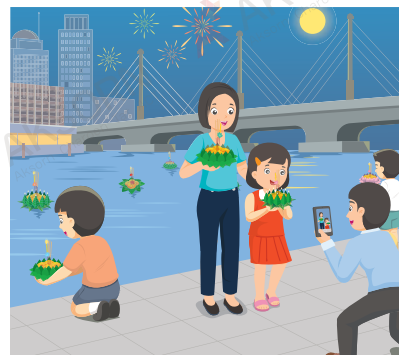
โดยกิจกรรมนี้เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้างขึ้น ข้างแรมที่ต่างกันไป

ข้างขึ้น หมายถึง วันที่เราเห็นพระจันทร์ค่อยๆ สว่างขึ้น เริ่มจากวันขึ้น ๑ ค่ำ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เช่น วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เป็นวันวิสาขบูชา วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ เป็นวันลอยกระทง

▲ วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

▲ วันลอยกระทง ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

▲ วันเข้าพรรษาดำรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘

ข้างแรม หมายถึง วันที่เราเห็นพระจันทร์ค่อยๆ มืดลง เริ่มจากวันแรม ๑ ค่ำถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ เช่น วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันเข้าพรรษา ระหว่างนี้พระสงฆ์จะจำพรรษาที่วัดตลอด ๓ เดือน

กิจกรรม

พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๔

ดูปฏิทินของเดือนนี้ แล้วเขียนวันทางจันทรคติบนปฏิทินลงในสมุด

นักเรียนควรรู้

- 1 **จำพรรษา** หมายถึง การที่พระสงฆ์ต้องอยู่ประจำที่วัดเป็นเวลา 3 เดือนในฤดูฝน (พรรษา หมายถึง ฤดูฝน) ซึ่งสาเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์อยู่จำพรรษาเป็นเวลา 3 เดือน ณ ที่ใดที่หนึ่ง ก็เพื่อให้พระสงฆ์ได้หยุดพักการเผยแผ่ศาสนา เพราะในช่วงฤดูฝนการเดินทางจะยากลำบาก และยังเป็นการป้องกันไม่ให้พระสงฆ์เดินเหยียบย่ำข้าวกล้าหรือพืชผลของชาวบ้านที่เริ่มลงแปลงปลูกในช่วงฤดูฝน
- 2 **จันทรคติ** เนื่องจากสังคมไทย ผู้คนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ดังนั้นในปฏิทินจันทรคติของไทยจึงระบุวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไว้อย่างละเอียด อย่างเช่น วันพระหรือวันธรรมสวนะ ซึ่งเดือนหนึ่งๆ จะมี 4 วัน ได้แก่ วันขึ้น 8 ค่ำ วันขึ้น 15 ค่ำ วันแรม 8 ค่ำ วันแรม 15 ค่ำ เพื่อกำหนดเวลาให้พุทธศาสนิกชนได้ไปทำบุญประกอบพิธีกรรม และฟังพระธรรมเทศนาที่วัด

กิจกรรม

สร้างเสริม

นักเรียนหาภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้างขึ้น ข้างแรม อย่างละ 1 ภาพ เขียนชื่อและความสำคัญของเหตุการณ์นั้น แล้วนำมาเล่าหน้าชั้นเรียน

กิจกรรม

ท้าทาย

นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันจัดทำสมุดภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้างขึ้น ข้างแรม (อาจนำภาพมาติดหรือวาดภาพก็ได้) โดยอธิบายความเป็นมาหรือความสำคัญของเหตุการณ์นั้นๆ ตามความเข้าใจ ตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำเสนอครูผู้สอน

การเรียกชื่อเดือนแบบจันทรคติ เรียกชื่อเดือนง่ายๆ ดังนี้

๑. เดือนอ้าย (เดือนที่ ๑)	๒. เดือนยี่ (เดือนที่ ๒)
๓. เดือนสาม	๔. เดือนสี่
๕. เดือนห้า	๖. เดือนหก
๗. เดือนเจ็ด	๘. เดือนแปด
๙. เดือนเก้า	๑๐. เดือนสิบ
๑๑. เดือนสิบเอ็ด	๑๒. เดือนสิบสอง

ปฏิทินที่เราใช้ทุกวันนี้ จะบอกทั้งวันแบบสุริยคติ

และจันทรคติ

แบบสุริยคติ

วันอังคารที่ ๑
สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๖๖
เป็นวัน
อาสาฬหบูชา

แบบจันทรคติ

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๘ ปีนี้
เป็นวันอาสาฬหบูชา

ในวันอาสาฬหบูชา
เพื่อนๆ ทำกิจกรรม
อะไรกันบ้างนะ

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๕

- เขียนชื่อ วัน เดือน ปี ของวันนี้ตามแบบจันทรคติลงในสมุด
- เขียนชื่อ วัน เดือน ปี ของเดือนนี้ที่ตรงกับวันพระตามแบบจันทรคติลงในสมุด

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน ความสำคัญและประโยชน์ของนับเวลาแบบสุริยคติและจันทรคติ

ขั้นประเมิน

ตรวจสอบผล

- ตรวจใบงาน เรื่อง การใช้ปฏิทิน
- ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบสุริยคติ
- ตรวจใบงาน เรื่อง เดือนแบบจันทรคติ
- ประเมินการนำเสนอผลงาน
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ข้อสอบเน้น การคิด

ก. ข้างขึ้น ข้างแรม	ข. วันจันทร์
ค. เดือนอ้าย	ง. เดือนสิงหาคม
จ. 1 สัปดาห์	

จากข้อมูลที่กำหนด ข้อใดสัมพันธ์กับการบอกวัน เดือน ปีแบบจันทรคติ

- ก. และ ค.
- ข. และ ง.
- ค. และ จ.

วิเคราะห์คำตอบ ข. ง. และ จ. เป็นการบอกวัน เดือน ปี ตามแบบสุริยคติ ส่วน ก. และ ค. เป็นการบอกวัน เดือน ปี ตามแบบจันทรคติ ดังนั้น ข้อ 1. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

1 วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ซึ่งเป็นการแสดงธรรมครั้งแรกของพระองค์ (ปฐมเทศนา) และทำให้เกิดเหตุการณ์สำคัญ ดังนี้

- เป็นวันแรกที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศศาสนาและแสดงธรรม
- มีพระสงฆ์รูปแรกเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา
- มีพระรัตนตรัยครบองค์สาม ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคครบถ้วนคิด

ขั้นนำ

- นักเรียนดูปฏิทินเดิมอีกครั้ง แล้วร่วมกันโหวตเลือกเดือนที่นักเรียนชื่นชอบหรือสนใจมากที่สุด 1 เดือน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - เดือนที่เลือกมีวันหยุดพิเศษกี่วัน อะไรบ้าง
  - วันหยุดพิเศษนั้นๆ ตรงกับวันแบบสุริยคติและจันทรคติที่เท่าไร
  - วันหยุดพิเศษนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไร
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ปฏิทินทำให้เรารู้ว่าเรื่องราวใดเกิดขึ้นเมื่อใด ช่วยให้เราลำดับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง และเป็นเครื่องช่วยเตือนความจำของเราได้

๒ ความสำคัญของปฏิทิน

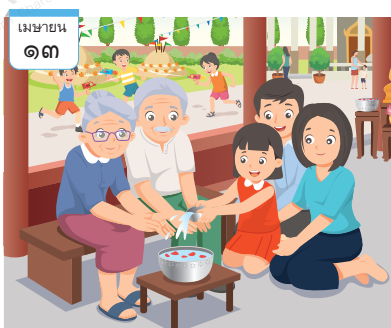
ปฏิทินมีความสำคัญ ดังนี้

๑. บอกความสำคัญของวัน¹ เช่น

วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นวัน

คล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร* เป็นวันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ

วันที่ ๑๓ เมษายน เป็น

วันสงกรานต์ และวันผู้สูงอายุ นักเรียนไปทำบุญที่วัด ไหว้ปู่ย่าตายาย รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ และเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนาน

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม เป็น

วันภาษาไทยแห่งชาติ² ซึ่งคนไทยทุกคนต้องใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพื่อรักษาภาษาไทยให้คงอยู่คู่คนไทยตลอดไป

* อ่านว่า พระ-บา-ด-สม-เด็-ด-พระ-บอ-ร-ม-ช-ะ-น-กา-ธิ-เบ-ศ-ร-มา-ห-า-พ-ู-ม-ิ-พ-น-อะ-ด-ุล-ย-ะ-เด-ช-ม-หา-รา-ด-บอ-ร-ม-ม-ะ-นา-ถ-บอ-พิ-ด

นักเรียนควรรู้

1 ความสำคัญของวัน ในปฏิทินบางชุด อาจมีระบุวันสำคัญต่างๆ เพิ่มเติมขึ้นจากที่เราได้เรียนรู้มาแล้ว เช่น 14 กุมภาพันธ์ วันวาเลนไทน์ 8 มีนาคม วันสตรีปาและพิชปาโลก 8 พฤษภาคม วันกาชาดสากล 31 พฤษภาคม วันงดสูบบุหรี่โลก 5 มิถุนายน วันสิ่งแวดล้อมโลก 20 พฤศจิกายน วันเด็กสากล 25 ธันวาคม วันคริสต์มาส

2 วันภาษาไทยแห่งชาติ ตรงกับวันที่ 29 กรกฎาคมของทุกปี เหตุผลที่กำหนดให้วันนี้เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ เนื่องจากในวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 รัชกาลที่ 9 ทรงร่วมอภิปรายในหัวข้อปัญหาของการใช้คำภาษาไทย ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาสามารถและความห่วงใยในภาษาไทย ดังนั้น ทางราชการจึงได้กำหนดให้วันที่ 29 กรกฎาคมของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ

กิจกรรม สร้างเสริม

ให้นักเรียนเขียนเล่าเหตุการณ์ที่ประทับใจในวันสำคัญที่นักเรียนเคยเข้าร่วม จากนั้นออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญในปฏิทินเพิ่มมากขึ้น

๒. ปฏิทินใช้ช่วยเตือนความจำของเรา ทำให้เราได้รับรู้ว่า มีเรื่องราวใดเกิดขึ้นเมื่อใด ช่วยให้เราลำดับเรื่องที่เกิดขึ้นกับเราได้ถูกต้อง เช่น

วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ วิชาไปทำบุญ และไปร่วมงานเลี้ยงปีใหม่

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๑ วิชาไปโรงเรียนเป็นวันแรก

วันที่ ๑ สิงหาคม ครูหนูดีพานักเรียนไปเก็บขยะที่นอกโรงเรียน

วันที่ ๒๐ กันยายน วิชาไปเที่ยวน้ำตกกับครอบครัว

ชั้นสอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนกำหนดหมายเลขประจำตัว เป็นหมายเลข 1-4
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ เรื่อง ความสำคัญของปฏิทิน : ปฏิทินใช้ช่วยเตือนความจำของเรา จากหนังสือเรียน แล้วทำใบงาน เรื่อง ปฏิทินช่วยเตือนความจำ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายคำตอบให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน
- ครูสุ่มเรียกนักเรียนหมายเลขใดหมายเลขหนึ่งในแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายและนำเสนอคำตอบในใบงานหน้าชั้นเรียน
- เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของปฏิทินที่ใช้ช่วยเตือนความจำเพียงพอแล้ว ครูตั้งคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เช่น
  - นักเรียนคิดว่าปฏิทินแบบใดเหมาะสมกับการเตือนความจำของนักเรียน
  - นักเรียนมีวิธีใช้ปฏิทินในการช่วยเตือนความจำได้อย่างไร

หนังสือใช้โดยโรงเรียนวัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพมหานคร

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนจัดทำปฏิทินของปีปัจจุบัน เฉพาะเดือนเกิดของตนเอง โดยออกแบบและตกแต่งให้สวยงาม

กิจกรรม ทำทาย

นักเรียนแบ่งกลุ่มจัดทำปฏิทินของปีปัจจุบันให้ครบทั้ง 12 เดือน และสามารถนำมาใช้ได้จริง โดยช่วยกันออกแบบและตกแต่งให้สวยงาม

นักเรียนควรรู้

- วันที่ 17 พฤษภาคม สมาพันธ์ความดันโลหิตสูงโลก กำหนดให้วันที่ 17 พฤษภาคม ของทุกปี เป็น “วันความดันโลหิตสูงโลก” เพื่อให้ผู้คนทั่วโลกตระหนักและเห็นความสำคัญของการป้องกันโรคความดันโลหิตสูง โดยเน้นให้ประชาชนรู้ค่าระดับความดันโลหิตและระดับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูงของตนเอง ตลอดจนการปฏิบัติตนเพื่อดูแลรักษาระดับความดันโลหิต ระดับคอเลสเตอรอลและน้ำหนักตัวให้อยู่ในระดับปกติ เป็นการป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญของปฏิทินที่ใช้ช่วยเตือนความจำ

ขั้นประเมิน

1. ตรวจสอบงาน เรื่อง ปฏิทินช่วยเตือนความจำ
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เราบันทึกวันสำคัญของเราไว้บนปฏิทินได้ เช่น

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ 6

ให้นักเรียนนำปฏิทินของเดือนนี้มาดู แล้วเขียนกิจกรรมสำคัญที่ได้ทำไปแล้ว และจะทำในอนาคตลงในปฏิทิน จากนั้นออกมาเล่าให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน

เกร็ดแฉะครู

ครูแนะนำเทคนิคการบันทึกวันสำคัญลงปฏิทิน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ เช่น การใช้รหัสสี โดยใช้สีหรือปากกาเน้นข้อความที่ต่างกันเพื่อจัดหมวดหมู่เหตุการณ์และวันสำคัญ เช่น ใช้สีหนึ่งสำหรับเรื่องส่วนตัว อีกสีหนึ่งสำหรับโอกาสพิเศษ เพื่อให้ง่ายต่อการระบุเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว การใช้ไอคอน เพื่อแสดงกิจกรรมหรือการนัดหมายต่างๆ เช่น ไอคอนเด็ก สำหรับวันเกิด ไอคอนสมุด สำหรับวันที่ต้องส่งการบ้าน วิธีนี้จะช่วยให้ปฏิบัติเป็นมิตรกับผู้ใหญ่มากขึ้น

นักเรียนควรรู้

1. วันพระ หรือวันธรรมสวนะ หมายถึง วันประชุมถือศีลฟังธรรมในพระพุทธศาสนา กำหนดเดือนทางจันทรคติละ 4 วัน ได้แก่ วันขึ้น 8 ค่ำ วันขึ้น 15 ค่ำ (วันเพ็ญ) วันแรม 8 ค่ำ และวันแรม 15 ค่ำ ในวันพระ พุทธศาสนิกชนจะไปวัดเพื่อทำบุญ ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ และฟังธรรม

2. วันหยุดชดเชย เนื่องจากวันสำคัญที่ทางราชการกำหนด ให้เป็นวันหยุดในบางปีวันสำคัญดังกล่าวไปตรงกับวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการตามปกติอยู่แล้ว จึงได้กำหนดให้มีวันหยุดพิเศษเพิ่มเติมต่อเนื่องขึ้นมาอีก 1 วัน เรียกว่าวันหยุดชดเชย ทั้งนี้ในภาคเอกชน วันหยุดชดเชยของแต่ละองค์กรอาจให้เป็นวันหยุด หรือไม่หยุด ให้ถือเป็นวันทำงานตามปกติก็ได้

ข้อสอบเน้น การคิด

สัญลักษณ์ในปฏิทินมีความหมายว่าอย่างไร

1. วันขึ้น 8 ค่ำ
2. วันแรม 8 ค่ำ
3. วันขึ้น 15 ค่ำ

(วิเคราะห์คำตอบ) เป็นสัญลักษณ์แทนวันพระจันทร์เต็มดวงตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

Historical Method

ขั้นนำ

ครูจัดกิจกรรมวงล้อเสี่ยงทาย โดยสุ่มนักเรียน 3-5 คน เป็นตัวแทนออกมาเล่นเกม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องคำบอกเวลาจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน โดยครูเตรียมวงล้อ (ที่แสดงช่วงเวลาในรอบวัน)

ขั้นสอน

กำหนดหัวเรื่องที่่จะศึกษา

1. ครูชวนนักเรียนตั้งคำถาม แล้วร่วมกันหาคำตอบ เช่น
  - ในชีวิตประจำวันของนักเรียนพบเจอเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง
  - เรื่องราวหรือเหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้นเมื่อไร
  - นักเรียนทราบได้อย่างไรว่า เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน-หลัง
  - เวลาและช่วงเวลามีความสำคัญกับการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร

รวบรวมหลักฐาน

2. ยกตัวอย่างการทำกิจวัตรประจำวันของครู จากนั้นสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันของนักเรียนตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าถึงเข้านอนตอนกลางคืนว่ามีอะไรบ้าง
3. ครูแจกใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน ให้นักเรียนบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน หรือกิจกรรมที่จะทำในอนาคตในระยะเวลา 1 เดือน แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั่วโมงถัดไป

ระหว่างทาง

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

๓ การแบ่งช่วงเวลาใน ๑ วัน

ใน ๑ วัน^๒ แบ่งเป็นหลายช่วงเวลา คำบอกช่วงเวลาทำให้เราลำดับเรื่องราวได้ชัดเจน ได้แก่ เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น หัวค่ำ ดึก

เราตื่นนอน อาบน้ำ ไปโรงเรียนตอนเช้า เราพร้อมร้องเพลงชาติ และเรียนหนังสือตอนสาย ตอนเที่ยงเราวิ่งเล่น เราวาดรูป ตอนบ่าย ตอนเย็นเลิกเรียน กลับบ้าน ทำการบ้าน ช่วยทำงานบ้าน และกินอาหารเย็น เราเข้านอนแต่หัวค่ำ เรานอนหลับในตอนดึก

ข้อสอบเน้น การคิด

“เบลตื่นนอน หลังจากนั้นอาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว และไปโรงเรียน ช่วงพักกลางวันเบลรับประทานอาหารกับเพื่อนๆ เมื่อเลิกเรียนเบลกลับบ้าน และไปช่วยแม่ทำงานบ้าน” จากข้อความเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาใดบ้าง

1. เช้า เย็น
2. เช้า เที่ยง เย็น
3. เช้า สาย เย็น ดึก

วิเคราะห์คำตอบ จากข้อความ เบลตื่นนอน อาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว และไปโรงเรียนเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาเช้า เบลรับประทานอาหารกลางวันเกี่ยวข้องกับเวลาเที่ยง และเลิกเรียนกลับบ้านไปช่วยแม่ทำงานบ้านเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาเย็น ดังนั้น ข้อ 2. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

- 1 ช่วงเวลา คือ ระยะเวลา อาจเป็นช่วงสั้นหรือช่วงยาวก็ได้ เช่น ช่วงเช้า ช่วงสาย ช่วง 2-3 โมงเช้า ช่วงต้นสัปดาห์ ช่วงปลายสัปดาห์ ช่วงไตรมาสแรก จะสังเกตได้ว่า คำว่า “ช่วง” ที่ใช้กับเวลาจะใช้กับระยะเวลาที่เป็นส่วนหนึ่งของเวลาที่กล่าวถึง หรือเป็นเวลาที่มียุทธศาสตร์ว่าเป็นเวลาใดถึงเวลาใด
- 2 วัน คือ ระยะเวลา 24 ชั่วโมง ระยะเวลา 12 ชั่วโมงตั้งแต่รุ่งเช้าถึงค่ำ เรียกว่า กลางวัน เรียกสั้นๆ ว่า วัน เวลา 12 ชั่วโมง จากย่ำค่ำถึงรุ่งเช้า เรียกว่า กลางคืน เรียกสั้นๆ ว่า คืน

ขั้นสอน

ประเมินคุณค่าของหลักฐาน

- แบ่งกลุ่มนักเรียน ให้สมาชิกภายในกลุ่มผลัดกันเล่ากิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่ทำผ่านมา รวมถึงกิจกรรมที่จะทำในอนาคต แล้วสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่า กิจกรรมที่ทำนั้นทำในช่วงเวลาใด กิจกรรมที่ทำของสมาชิกแต่ละคนเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

- นักเรียนบอกเล่าเรื่องราวในช่วงเวลาอดีตถึงปัจจุบัน และเชื่อมโยงถึงอนาคต สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบข้อความที่เขียนว่า มีการใช้คำบอกช่วงเวลาได้ถูกต้องหรือไม่

เรียบเรียงหรือนำเสนอข้อมูล

- ครูให้นักเรียนเขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของนักเรียนตั้งแต่แรกเกิดถึงปัจจุบัน เพื่อให้ได้เส้นเวลาของตนเอง จากนั้นร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเวลา ช่วงเวลา และความสำคัญของเวลากับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นประเมิน

- ใบกิจกรรม เรื่อง Timeline ของฉัน
- ประเมินการนำเสนอผลงาน
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล/กลุ่ม
- ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ใน ๑ วัน แบ่งเป็น กลางวันและกลางคืน

คำที่ใช้บอกเวลาช่วงกลางวัน เช่น เช้า เที่ยง เย็น

คำที่ใช้บอกเวลาช่วงกลางคืน เช่น หัวค่ำ ดึก

เวลาเช้า พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก

เวลาเที่ยง พระอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ

เวลาเย็น พระอาทิตย์ตกทางทิศ

ตะวันตก

▲ เวลาเที่ยง พระอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๗

เขียนบันทึกว่าในวันนี้นักเรียนทำกิจกรรมใดบ้าง โดยใช้คำบอกช่วงเวลา

กิจกรรม Active Learning

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

ความสามารถด้าน	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
○ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

- จับคู่กับเพื่อน แล้วแต่ละคนผลัดกันบอกวัน เดือน ปีเกิดของตน จากนั้นนำมาเทียบกับปฏิทินว่าตรงกับวันทางสุริยคติและจันทรคติใด
- แต่ละคู่รวมกลุ่มกันนำข้อมูลวันเกิดของตนมาเล่าสู่กันฟัง จากนั้นผลัดกันเล่าว่าวันเกิดของตนได้ทำกิจกรรมใดบ้าง ตั้งแต่เช้าจนถึงตอนดึก
- บันทึกเหตุการณ์ประจำวันของตนในแต่ละช่วงเวลา ตั้งแต่ตอนเช้าจนถึงดึกเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ จากนั้นนำข้อมูลมาเล่าแลกเปลี่ยนกัน

นักเรียนควรรู้

- คำที่ใช้บอกเวลา นอกจากคำบอกเวลาที่เป็นสากลแล้ว ในสังคมไทยยังมีผู้คนอีกเป็นจำนวนมาก ใช้คำบอกเวลาแบบไทยๆ คือ “โมง ทุ่ม ตี” ตามรูปแบบการตีให้สัญญาณเวลาเมื่อครั้งอดีต โมงเลียนเสียงของฆ้อง ทุ่มเลียนเสียงของกลอง ตีเป็นอาการแสดงการกระทำ

โมง เป็นการนับเวลากลางวัน ถ้าเป็นเวลาก่อนเที่ยงวัน ตั้งแต่ 06:00-11:00 น. เรียกว่า 6 โมงเช้า ถึง 5 โมงเช้า (เวลา 12:00 น. เรียกว่า เที่ยงวัน) ถ้าหลังเที่ยงวัน ตั้งแต่ 13:00-18:00 น. เรียกว่า บ่ายโมง ถึง 6 โมงเย็น

ทุ่ม เป็นการนับเวลาช่วง 5 ชั่วโมงแรกก่อนกลางคืน โดยเวลา 19:00-24:00 น. เรียกว่า 1 ทุ่ม ถึง 6 ทุ่ม (หรือเที่ยงคืน)

ตี เป็นการนับเวลาช่วง 5 ชั่วโมงหลังกลางคืน โดยเวลา 01:00-05:00 น. เรียกว่า ตี 1 ถึง ตี 5

ข้อสอบเน้น การคิด

การเรียนรู้เรื่องเวลา มีประโยชน์กับนักเรียนอย่างไร

(แนวตอบ ทำให้เข้าใจอดีตและผลกระทบที่มีต่อปัจจุบันมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตให้เข้ากับปัจจุบัน เรียนรู้ข้อผิดพลาดจากอดีตเพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ เช่น เมื่อคืนนอนดึกทำให้วันนี้ตื่นสายไปโรงเรียนไม่ทัน ทำให้พรุ่งนี้จะไม่นอนดึกเพราะไม่ยอมไปโรงเรียนสายอีก ทำให้รู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน-หลัง ช่วยให้เราสามารถลำดับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้)

Historical Method

ขั้นนำ

1. ครูเปิดคลิปวิดีโอการแนะนำตนเองให้นักเรียนดู ครูแนะนำพร้อมเล่าเรื่องราวของตนเอง (ของครู) ให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง จากนั้นครูสุ่มนักเรียน 4-5 คน ออกมาเล่าเรื่องราวของตนเองหน้าชั้นเรียน โดยครูอาจกำหนดประเด็นให้ เช่น ชื่อ-นามสกุล ชื่อเล่น วันเกิด ที่อยู่ปัจจุบัน สมาชิกในครอบครัว สัตว์ที่ชอบงานอดิเรก
2. ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า การเรียนรู้เรื่องราวหรือประวัติความเป็นมาของตนเองมีความสำคัญอย่างไร

เกร็ดแนะครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

- ตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นมาของตนเองและครอบครัว
- สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของตนเองและครอบครัว
- สืบค้นจากหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสอบถามและเรียบเรียงเรื่องราวที่ได้ถูกต้องตามลำดับเวลา

เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจว่า นักเรียนสามารถค้นหาประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวได้ โดยการสอบถามและสืบค้นจากสิ่งต่างๆ

บทที่ ๒ ความเป็นมาของเรา

แนวคิดสำคัญ

ในทุกครอบครัวมีความเป็นมาของตน ซึ่งการค้นหาเรื่องราวที่ผ่านมาของตนเองและครอบครัวทำได้จากการสอบถาม การดูจากสิ่งของเครื่องใช้ ภาพถ่าย ในการเรียนรู้เรื่องราวในอดีตของครอบครัว ทำให้เรารู้ว่าเราเป็นใคร ปู่ย่าตายายเป็นใคร ก่อให้เกิดความภูมิใจในครอบครัวแล้วทำความดีเพื่อรักษาชื่อเสียงของครอบครัว

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

กิจกรรม สร้างเสริม

นักเรียนเขียนสาแหรกครอบครัว (family tree) แสดงความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในครอบครัว โดยออกแบบและตกแต่งให้สวยงาม และออกมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

นักเรียนควรรู้

- 1 ภาพถ่าย จัดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร การพัฒนาของเทคโนโลยีการถ่ายภาพที่มีมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 ทำให้ภาพถ่ายเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราวต่างๆ ได้ง่ายมากขึ้น เป็นสิ่งที่ใช้เก็บความทรงจำแม้สิ่งของ สถานที่ ผู้คน ในภาพจะเปลี่ยนไปแล้วก็ตามภาพถ่ายจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เราเห็นภาพในอดีตได้ชัดเจนขึ้น

ชั้นสอน

กำหนดหัวเรื่องที่่จะศึกษา

1. ครูให้นักเรียนจับสลากคำถามที่ครูเตรียมไว้คนละ 1 คำถาม โดยมีตัวอย่างคำถาม เช่น วันเดือนปีเกิด บ้านอยู่ที่ไหน พ่อแม่ทำอาชีพอะไร
2. ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถาม เช่น
  - นักเรียนคิดว่าคำถามที่นักเรียนจับสลากได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด
  - หากนักเรียนต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องราวของตนเองและครอบครัวเพิ่มเติมต้องทำอะไร

รวบรวมหลักฐาน

3. ครูแจกใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน โดยให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง 4 เรื่อง จากทั้งหมด 6 เรื่อง พร้อมทั้งบอกแหล่งที่มาของข้อมูล บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น เพื่อนำมาสนทนากับเพื่อนในชั่วโมงถัดไป

การรู้ประวัติของตนเองและครอบครัวทำให้รู้ว่าเราคือใคร ครอบครัวของเรามีความเป็นมาอย่างไร เรามีวิธีง่ายๆ ในการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและครอบครัว เช่น การสอบถามจากผู้ใหญ่

๑ เราเป็นใคร

นักเรียนรู้หรือไม่ว่า

- ปู่ ย่า ตา ยาย ของนักเรียนชื่ออะไร ทำอาชีพอะไร มีนิสัยอย่างไร อาศัยอยู่ที่ไหน
- ญาติพี่น้องของนักเรียนเป็นใคร อยู่ที่ไหน
- พ่อแม่ของนักเรียนเกิดที่ไหน เรียนที่ไหน ทำงานอะไร
- ตัวเราเองเกิดที่ไหน ใครตั้งชื่อให้เรา

ทุกคน ทุกครอบครัว มีประวัติของตนเอง การเรียนรู้ประวัติของตนเองและครอบครัว เช่น เราเป็นลูกหลานใคร ปู่ย่าตายายของเราทำอาชีพอะไร มีความดีอย่างไร จะทำให้เรารู้สึกผูกพันและภูมิใจกับครอบครัวของเรา และทำให้เราทำความดีเพื่อรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล^๑

การสืบค้น^๒เรื่องราวของเราและครอบครัวทำได้หลายวิธี เช่น สอบถามจากผู้ใหญ่ ดูจากภาพถ่ายและสิ่งของต่างๆ ของครอบครัวที่ตกทอดมา

ประวัติของปู่ย่าตายายและคุณปู่ย่า
และคุณตาคุณยาย

นักเรียนควรรู้

๑ วงศ์ตระกูล หรือสกุล วงศ์ เชื้อสาย เป็นคำเพื่อแสดงที่มาของบุคคลนั้นๆ ว่ามาจากครอบครัวไหน ตระกูลใด ธรรมเนียมการใช้นามสกุลปรากฏอยู่ทั่วไปในหลายๆ ประเทศและวัฒนธรรม ซึ่งในแต่ละที่ก็อาจจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป

๒ การสืบค้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของเรา ตัวเรา ของครอบครัว เราสามารถใช้วิธีสืบค้นได้หลากหลาย ไม่ว่าจะดูจากภาพถ่าย สิ่งของ สมุดภาพ สมุดบันทึก การดูสิ่งของที่เห็นเป็นภาพ เป็นวัตถุสิ่งของ จะช่วยทำให้เราเข้าใจประวัติความเป็นมาได้มากขึ้น และสิ่งเหล่านั้นอาจทำให้มีมุมมอง เกิดประเด็นสงสัยที่จะนำไปสู่การตั้งคำถามได้มากมาย เช่น ทำไมคุณปู่จึงแต่งกายแบบนั้น สภาพบ้านเมืองในอดีตเปรียบเทียบกับปัจจุบัน มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงไปมาก

ข้อสอบเน้น การคิด

หากพ่อกับแม่เล่าความเป็นมาของครอบครัวไม่ตรงกัน นักเรียนควรทำอะไร

1. เชื่อข้อมูลของพ่อเท่านั้น
2. เชื่อข้อมูลของแม่เพียงคนเดียว
3. สอบถามข้อมูลจากผู้ใหญ่ในครอบครัวเพิ่มเติม

วิเคราะห์คำตอบ หากข้อมูลที่ได้มาไม่ตรงกัน นักเรียนควรหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบให้ได้ข้อมูลที่ตรงกันและถูกต้องกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

๒ ความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

เรามีวิธีค้นหาเรื่องราวของตัวเองและครอบครัวของเราได้ง่าย ๆ เช่น การสอบถามจากผู้ใหญ่ในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และพ่อแม่ของเรา

นิภาเป็นนักเรียนชั้น ป.๑ บ้านของนิภาอยู่ที่จังหวัดนครปฐม (นะ-คอน-ปะ-ถม) ในตอนเย็นวันหนึ่งแม่พานิภาไปบ้านตา บ้านตาเป็นร้านขายของอยู่ในตลาด แม่สอนให้เรียกตาว่า อากง

อากงยิ้มและบอกว่า “เพราะอากงกับอาม่าเป็นคนเชื้อสายจีน นิภาเป็นหลานคนจีน จึงเรียกตาว่า อากง เรียกยายว่า อาม่า”

นิภาถามว่า “เราอยู่ประเทศไทย ทำไมเราจึงเป็นคนเชื้อสายจีนคะ”

ขั้นสอน

ประเมินคุณค่าของหลักฐาน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลส่วนตัวว่า นักเรียนทราบข้อมูลส่วนตัวของตนเองได้อย่างไร สามารถค้นหาคำตอบได้จากแหล่งข้อมูลใด ด้วยวิธีการใด มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรที่เกิดจากการสืบค้น
- นักเรียนออกมาเล่าเรื่องราวของตนเองที่ได้จากการสืบค้นและเรียบเรียงให้เพื่อนฟัง เพื่อนๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม โดยดูจากวิธีการหาข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล และข้อมูลที่ได้

ข้อสอบเน้น การคิด

วิธีการใดที่จะทำให้ให้นักเรียนได้ข้อมูลความเป็นมาของครอบครัวได้ถูกต้องที่สุด

- สอบถามผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นผู้ดูแลชุมชน
- สอบถามจากเพื่อน เพราะรู้จักกันมาตั้งแต่เด็ก
- สอบถามจากพ่อแม่ เพราะเป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูเรามา

วิเคราะห์คำตอบ วิธีที่ง่ายและน่าเชื่อถือในการสืบค้นข้อมูลความเป็นมาของครอบครัว คือ สอบถามจากสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

๑ นครปฐม จังหวัดนครปฐมในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองมายาวนาน ดังจะเห็นได้จากหลักฐานที่พบทั้งโบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ เช่น ธรรมจักรพระพุทธรูป ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยทวารวดี จากหลักฐานเหล่านี้จึงทำให้สันนิษฐานได้ว่าเมืองโบราณนครปฐมมีฐานะเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาที่สำคัญของทวารวดี

๒ คนเชื้อสายจีน ในปัจจุบันคนไทยเชื้อสายจีนมีประมาณร้อยละ 11-14 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ และยังมีอีกจำนวนมาก ไม่สามารถนับได้ เพราะกลมกลืนกับคนไทยไปแล้วโดยการแต่งงานข้ามเชื้อชาติ

ขั้นสอน

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

- ให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากเรื่องทั้ง 4 เรื่อง มาเขียนเรียบเรียงเป็นเรื่องราวที่มีการลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง รวมถึงบรรยายความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเองตามความเข้าใจ

เรียบเรียงหรือนำเสนอ

- ครูสุ่มนักเรียนออกมาเล่าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาหรือเรื่องราวของชีวิตนักเรียน โดยครูสังเกตการนำเสนอเนื้อหา บุคลิกภาพ น้ำเสียง ท่าทาง และความกล้าแสดงออก

อากงบอกว่า “เพราะพ่อของอากงคือ ทวดของนิภาเป็นคนจีน ที่เดินทางมาอยู่ที่เมืองไทย” แล้วอากงจึงให้นิภาดูรูปถ่ายของทวดที่ส่งมุดภาพ นิภาเห็นทวดมีผิวขาว ตาเรียวยาว และมีผมเปียยาว นิภาถามอากงว่า “ทวดชื่ออะไร ทำไมมีผมเปียคะ”

อากงบอกว่า “ทวดชื่อกิม ทวดไว้ผมเปีย เพราะช่วงนั้นคนจีนที่อพยพมาจากเมืองจีนนิยมไว้ผมเปียกัน”

นิภาถามว่า “ทวดมาทำอะไรที่เมืองไทยคะ”

อากงเล่าว่า “ทวดมาทำงานทำในเมืองไทยตั้งแต่ ๗๐ ปีก่อน”

นิภาถามต่อไปว่า “ทวดทำงานอะไรคะ”

อากงเล่าว่า “ทวดทำงานหลายอย่าง ทั้งรับจ้าง แบกหาม ลากรถ ทำสวนผัก และหาบเร่ขายอาหารจ๊ะ”

นิภาบอกว่า “ทวดทำงานมากจังเลยนะคะ”

อากงบอกว่า “ทวดขยัน อดทนทำงาน จึงทำให้เลี้ยงดูลูกๆ หลายคนได้”

นิภาต้องขยันและ อดทนเหมือนทวดนะ

เกร็ดแฉะครู

ครูอาจอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับชุมชนชาวจีนในประเทศไทยว่ามีกระจายอยู่ทั่วไปในทุกภูมิภาคของประเทศ ชุมชนชาวจีนที่สำคัญและเป็นที่รู้จักกัน เช่น ยะลา ซึ่งจากกล่าวได้ว่าเป็นชุมชนชาวจีนที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในไทย ตลาดจีนโบราณซากแก้ว จังหวัดชลบุรี เป็นชุมชนชาวจีนแต่ใจ ย่านเมืองเก่าสงขลา ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

นักเรียนควรรู้

- ผมเปีย** คนจีนในสมัยโบราณไม่นิยมตัดผม จะปล่อยให้ยาวตามธรรมชาติ โดยเก็บรวบผมเป็นมวยตามแบบของหญิงชายต่างกันไป ต่อมาในสมัยราชวงศ์ชิงสั่งให้ผู้ชายทุกคนต้อง “โกนผม” โดยโกนผมเหนือหน้าผากด้านหน้าออกทั้งหมด ส่วนผมที่เหลือก็ให้รวบถักเปียห้อยไว้ด้านหลัง ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีชาวจีนอพยพลี้ภัยจากเมืองจีน เข้ามายังตั้งรกรากในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก โดยรอนแรมมากับเรือสำเภา ซึ่งส่วนใหญ่มาแบบตัวเปล่า แบบที่เรียกกันว่า เสือผืนหมอนใบ ซึ่งชาวจีนเหล่านั้น รุ่นแรกๆ ก็ยังคงรักษารูปแบบการดำเนินชีวิตของตนเอาไว้เหมือนครั้งสมัยอยู่เมืองจีน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณี อาหาร ภาษา โดยที่สังคมไทยก็เปิดกว้าง ไม่มีข้อจำกัดเรื่องรูปแบบการดำรงชีวิตแต่อย่างใด

กิจกรรม ท้าทาย

นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นมาของตนเองและครอบครัว จากนั้นรวบรวมข้อมูล สิ่งที่ใช้ในการสืบค้น แล้วบันทึกลงสมุด เขียนเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ วาดภาพประกอบ แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

จากตัวอย่าง นิภาได้รู้เรื่องราวของทวดจากการสอบถามจากตา และมีรูปภาพกับสิ่งของอื่นๆ ที่ทำให้นิภารู้ว่าทวด¹ของตนเป็นคนจีนที่มาอยู่ในเมืองไทย นิภาจึงมีเชื้อสายจีน นิภาเรียนรู้ว่า ทวดทำงานหลายอย่าง ทวดมีความขยัน อดทน ตั้งใจทำงาน ทำให้นิภาเคารพนับถือทวด และตั้งใจไว้ว่าจะเป็นคนขยัน อดทน เหมือนทวด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทราบประวัติของตนเองและครอบครัวมีอะไรบ้างครับ

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๑

๑. สอบถามข้อมูลของตนเอง เช่น เกิดที่ไหน ใครเป็นผู้ตั้งชื่อ จากพ่อ แม่หรือสมาชิกในครอบครัว แล้วนำมาเล่าที่หน้าชั้น
๒. ตั้งคำถามที่ต้องการทราบเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของครอบครัวตนเองลงในสมุด

กิจกรรม Active Learning

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

ความสามารถด้าน	☒ การสื่อสาร
☐ การคิด	☐ การแก้ปัญหา
☒ การใช้ทักษะชีวิต	☐ การใช้เทคโนโลยี

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

๑. เขียนบอกสิ่งที่ต้องการรู้เกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัว จากนั้นร่วมกันกับเพื่อนคิดหาวิธีในการสืบค้นข้อมูลที่ใช้ศึกษาประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว
๒. รวบรวมหลักฐานสำหรับใช้สืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว พร้อมเขียนบันทึกข้อมูลลงในสมุด
๓. สอบถามข้อมูลความเป็นมาของตนและครอบครัวจากผู้ใหญ่ แล้วนำมาเล่าที่หน้าชั้นเรียน

นักเรียนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของตนเองผ่านการสืบค้นอย่างง่าย

ขั้นประเมิน

1. ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวของฉัน
2. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. ประเมินการนำเสนอผลงาน
4. ประเมินทักษะกระบวนการวิธีการทางประวัติศาสตร์
5. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ข้อสอบเน้น การคิด

การเรียนรู้ความเป็นมาของครอบครัวมีประโยชน์อย่างไร

(แนวตอบ แต่ละครอบครัวมีเรื่องราวความเป็นมาที่แตกต่างกัน การเรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาของครอบครัวทำให้รู้ว่าเราเป็นใคร มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสมาชิกและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวอย่างไร ทำให้เข้าใจรากเหง้าและภูมิหลังของครอบครัวจนเกิดความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในความเป็นมาของครอบครัว ทำให้เรามีความต้องการรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และส่งต่อเรื่องราวสู่คนรุ่นหลังต่อไป)

นักเรียนควรรู้

1 ทวด เป็นพ่อหรือแม่ของปู่ ย่า ตา ยาย เป็นการนับลำดับชั้นวงศ์ญาติญาติของคนไทย เพื่อให้รู้ว่าใครเป็นใคร อยู่ในลำดับชั้นอาวุโสเท่าไร ซึ่งถ้านับจากตัวเราขึ้นไป จะลำดับชั้น ดังนี้

- เทียด (พ่อหรือแม่ของทวด)
- ชั้นทวด (ปู่ทวด ย่าทวด ตาทวด ยายทวด)
- ชั้นปู่ ย่า ตา ยาย
- ชั้นพ่อ แม่
- ตัวเรา

ในอีกทางหนึ่ง ก็จะมีการลำดับชั้นจากตัวเรา ลงไปด้านล่างเช่นกัน เช่น เป็นชั้นหลาน เหลน ลื้อ

สาระสำคัญสำหรับครู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชาติไทย

ประเทศไทยมีสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทย ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นไม่เหมือนใคร สะท้อนถึงคุณค่าและความเจริญรุ่งเรืองของไทยที่สืบทอดกันมาให้คนในชาติได้ภาคภูมิใจ เช่น เรามีภาษาไทยที่ใช้ในการพูดและเขียน มีชุดไทยที่สวยงาม มีการไหว้ที่อ่อนน้อม มีอาหารไทยที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทยแล้ว ประเทศไทยยังมีสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหลักของชาติที่หลอมรวมคนไทยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้น ในฐานะที่เราเป็นคนไทยเราจึงควรภาคภูมิใจและปฏิบัติตนต่อสถาบันหลักของชาติอย่างเหมาะสม ดังนี้

สถาบันชาติ

เราทุกคนมีหน้าที่ปกป้องชาติด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยของเรา เช่น

รักษาผลประโยชน์ของชาติและสาธารณะสมบัติ เช่น ช่วยทำความสะอาดบริเวณสาธารณะให้มีสภาพดีอยู่เสมอ ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง

ปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบหรือกฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลายตามสัญญาณไฟจราจร

สถาบันศาสนา

นำหลักคำสอนของศาสนาที่เรานับถือ มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น

ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตามหลักคำสอน ไม่ละเมิดและเบียดเบียนผู้อื่น

สถาบันพระมหากษัตริย์

เข้าร่วมกิจกรรมถวายพระพรตามที่โรงเรียนจัดให้ เป็นจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์

Practice Teaching

ขั้นนำ

- ครูเปิดคลิปวิดีโอ Our Floating Dreams | A Mickey Mouse Cartoon | Disney Shorts จากนั้นถามกระตุ้นการคิดของนักเรียน เช่น
  - จากคลิปวิดีโอ มีอะไรที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยบ้าง
  - เมื่อดูคลิปวิดีโอจบแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- ครูเปิด PowerPoint เรื่อง ชาติไทย ให้นักเรียนชม เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของชาติไทย จากนั้นถามคำถาม เช่น
  - ชาติไทยในความคิดของนักเรียนมีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนลองยกตัวอย่าง
  - สัญลักษณ์ของชาติไทยที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง

เป้าหมายการเรียนรู้

- อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง [มฐ. ส ๔.๓ ป.๑/๑]
- บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน [มฐ. ส ๔.๓ ป.๑/๒]
- ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น [มฐ. ส ๔.๓ ป.๑/๓]

หนังสือเรียนและสื่อการเรียนรู้
เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้
ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย การเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน เห็นคุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมที่มีต่อชุมชน

สื่อ Digital

ครูให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเพิ่มเติมผ่านสื่อ PowerPoint เรื่อง ชาติไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPHPHT10>

PowerPoint

ขั้นนำ

3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “เป็นคนที่ไหน” โดยปฏิบัติ ดังนี้

- ครูนำธงชาติประเทศในอาเซียนมาติดไว้บนกระดาน
- นักเรียนแต่ละคนออกมาจับสลาก โดยในสลากมีชื่อประเทศในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ (ครูเตรียมสลากให้เท่ากับจำนวนนักเรียน)
- ครูประกาศชื่อประเทศ นักเรียนที่มีสลากตรงกับประเทศที่ครูประกาศให้ไปเข้าแถวตามธง
- ครูถามนักเรียนว่าทำไมเมื่อครูเอ่ยชื่อประเทศนั้นๆ นักเรียนถึงไปเข้าแถวที่ธงได้ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อน ครูจึงค่อยอธิบายเชื่อมโยงว่าเพราะธงชาติเป็นสัญลักษณ์ที่แทนประเทศ ซึ่งประเทศที่นักเรียนรู้จักหรือประเทศอื่นๆ ทั่วโลกต่างก็มีธงชาติเป็นของตนเอง

บทที่ ๑ สัญลักษณ์ของชาติไทย

แนวคิดสำคัญ

สัญลักษณ์ของชาติไทย เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และสถานที่สำคัญ ดังนั้นคนไทยต้องร่วมกันรักษาสัญลักษณ์ของชาติให้คงอยู่สืบไป

เกร็ดแฉะครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

- แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของชาติ
- ฝึกปฏิบัติตนในการแสดงความเคารพสัญลักษณ์ของชาติอย่างเหมาะสม ได้แก่ ธงชาติ เพลงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ และเพลงสรรเสริญพระบารมี

สื่อ Digital

Smart Infographic

ครูให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเพิ่มเติมผ่านสื่อ Smart Infographic เรื่อง สัญลักษณ์ของชาติไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/hi100100>

ข้อสอบเน้น การคิด

สัญลักษณ์ใดของชาติไทยที่แสดงถึงความเป็นเอกราช

1. อาหารไทยและผลไม้ไทย
2. ธงชาติไทยและเพลงชาติไทย
3. ภาษาไทยและแผนที่ประเทศไทย

(วิเคราะห์คำตอบ ธงชาติไทยและเพลงชาติไทย คือ สัญลักษณ์ของความเป็นไทย คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกราช ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นหรืออาณานิคมของชาติใด รวมถึงความเสียสละของบรรพบุรุษไทยทุกยุคสมัย ในการปกป้องรักษาแผ่นดินให้คงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น ข้อ 2. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

๑ สัญลักษณ์ของชาติไทย^๑

สัญลักษณ์ของชาติ เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นชาติ ซึ่งคนไทยให้ความเคารพและภูมิใจ โดยสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยมีหลายสิ่ง ได้แก่

๑. เพลงชาติและธงชาติไทย^๒

ตอนเช้า เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา นักเรียนยืนตรงร้องเพลงชาติและเคารพธงชาติ

เพลงชาติ และธงชาติไทย เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นไทยและความเป็นเอกราชของชาติไทย เมื่อเราได้ยินเพลงชาติ เราต้องเคารพธงชาติด้วยการยืนตรง

ชั้นสอน

สังเกต รับรู้

1. ครูเปิดคลิปวิดีโอเพลงชาติให้นักเรียนชม
2. หลังจากดูคลิปวิดีโอครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเคยได้ยินเพลงชาติและเห็นธงชาติไทยในเหตุการณ์ใดบ้าง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย
3. ครูอธิบายความสำคัญของธงชาติและเพลงชาติว่าเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของประเทศ ดังนั้น นักเรียนจึงต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องและเหมาะสม เช่น เมื่อได้ยินเพลงชาติเราควรยืนตรงทำความเคารพ แต่ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าในการยืนตรงเคารพธงชาติและเพลงชาติ นักเรียนต้องคำนึงถึงสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ เช่น หากได้ยินเพลงชาติขณะกำลังข้ามถนน นักเรียนไม่ควรหยุดยืนทำความเคารพ แต่ควรรีบข้ามเพื่อความปลอดภัย

ข้อสอบเน้น การคิด

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อได้ยินเพลงชาติ

1. ยืนตรงทำความเคารพ
2. โบกธงชาติตามทำนองเพลง
3. ร้องตามด้วยน้ำเสียงที่ดังฟังชัด

วิเคราะห์คำตอบ เมื่อได้ยินเพลงชาติเราควรยืนตรงเพื่อทำความเคารพ หรือแสดงความเคารพโดยหยุดนิ่งแสดงความสำรวม ดังนั้น ข้อ 1. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

๑ สัญลักษณ์ของชาติไทย ในปัจจุบันคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติได้กำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย (nation identity) เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย สัตว์ประจำชาติ คือ ช้างไทย ดอกไม้ประจำชาติ คือ ดอกราชพฤกษ์ สถาปัตยกรรมประจำชาติ คือ ศาลาไทย

๒ เพลงชาติ เพลงชาติของไทยเกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขใน พ.ศ. 2475 ในขณะนั้นไทยใช้ชื่อว่าประเทศสยาม พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้ประกาศรัฐนิยม ฉบับที่ 1 ให้ใช้ชื่อประเทศไทยและคนไทย ทำให้มีการปรับเปลี่ยนเพลงชาติและใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้

ขั้นสอน

ทำตามแบบ

4. เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญในการทำความเคารพธงชาติและเพลงชาติแล้ว ครูเปิดคลิปวิดีโอเพลงชาติให้นักเรียนชมอีกครั้ง
5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติที่ได้ดูจากการสาธิตของครู โดยทำตามทีละขั้นตอน รวมทั้งจดจำวิธีการปฏิบัติต่างๆ ให้แม่นยำ
6. ครูถามความรู้สึกของนักเรียนหลังจากฝึกปฏิบัติกิจกรรม

ทำเองโดยไม่มีแบบ

7. ครูจำลองสถานการณ์มอบรางวัลนักกีฬาดีเด่น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสมมติตนเองเป็นนักกีฬากำลัษณ์รับรางวัล และกองเชียร์ โดยมีการเชิญธงชาติและร้องเพลงชาติประกอบ สมาชิกกลุ่มทั้งหมดแสดงความเคารพเมื่อเพลงชาติและธงชาติถูกเชิญขึ้นสู่ยอดเสา
8. เพื่อนๆ ในห้องดูการปฏิบัติของเพื่อนแต่ละกลุ่ม หากพบว่าในการปฏิบัติมีข้อบกพร่องให้ครูอธิบายและชี้แนะเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง หากนักเรียนปฏิบัติถูกต้องแล้วให้ครูกล่าวชมเชย

เพลงชาติไทย

คำร้อง พันเอกหลวงสารานุประพันธ์

ทำนอง พระเจนดุริยางค์

ประเทศไทย

รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย

เป็นประชารัฐ

ไพฑธของไทยทุกส่วน

อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล

ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี

ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด

เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่

สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี

เถลิงประเทศชาติไทยทวี มีชัย ชโย

ธงชาติไทยและเพลงชาติไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกราชและความเป็นปึกแผ่นของชาติ เราจึงควรยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติไทยด้วยความภาคภูมิใจครับ

นักเรียนควรรู้

1. พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร) บุคคลสำคัญในวงการดนตรีของประเทศไทย ผู้มีส่วนร่วมสำคัญในการบันทึกเพลงไทยเดิมด้วยโน้ตเพลงสากล ผลงานที่สำคัญของท่านนอกจากจะเป็นผู้ประพันธ์ทำนองเพลงชาติไทยแล้วยังเป็นผู้ควบคุมวงดนตรีแบบดุริยางค์สากล ที่เรียกว่า ออร์เคสตรา โดยรัชกาลที่ 6 ได้พระราชทานนามว่า “วงเครื่องสายฝรั่งหลวง” ซึ่งขึ้นอยู่ในพระราชสำนักสังกัดกรมมหรสพ กระทรวงวัง และวงดนตรีวงนี้พัฒนาความสามารถขึ้นเป็นลำดับ ได้จัดการบรรเลงให้ชาวไทยและชาวต่างชาติฟังอย่างแพร่หลายในครั้งนั้น จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

กิจกรรม สร้างเสริม

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน จากนั้นสมาชิกกลุ่มร่วมกันอธิบายความหมายของเนื้อเพลงชาติไทยตามความเข้าใจ โดยเขียนเนื้อเพลงชาติไทยพร้อมคำอธิบายในแต่ละประโยคลงสมุด จากนั้นให้นักเรียนบอกความรู้สึกของตนหลังจากทราบความหมายของเพลงชาติไทย

ธงชาติไทย^① เรียกว่า ธงไตรรงค์ แปลว่า ธงสามสี

สีแดง หมายถึง ชาติ

สีขาว หมายถึง ศาสนา

สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์

ธงชาติไทย แสดงถึงความเป็นชาติไทย เช่น คนไทยโบกธงชาติเพื่อให้กำลังใจนักกีฬาไทย **สถานทูตไทย**^② ในต่างประเทศต้องประดับธงชาติไทยเพื่อแสดงว่าเป็นสถานที่ของประเทศไทย

ขั้นสอน

ฝึกให้ชำนาญ

- เมื่อเห็นแบบอย่างการเคารพธงชาติ และจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อคอยสังเกตการปฏิบัติตนในการเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติในรอบ 1 สัปดาห์ โดยบันทึกพฤติกรรมลงแบบสังเกตการเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติที่ครูแจกให้ และนำผลการปฏิบัติส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับธงชาติและเพลงชาติ และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

ขั้นประเมิน

- สังเกตพฤติกรรมในการเคารพธงชาติและเพลงชาติ
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กิจกรรม สร้างเสริม

ให้นักเรียนสืบค้นหรือสังเกตว่านอกจากเราจะไดยินเพลงชาติในช่วงเวลา 08:00 น. แล้ว ยังมีช่วงเวลาหรือโอกาสใดอีกบ้างที่จะไดยินเพลงชาติ จากนั้นให้นักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง

นักเรียนควรรู้

① ธงชาติไทย เริ่มสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อ พ.ศ. 2460 เป็นวิธีการสร้างสัญลักษณ์เพื่อเป็นศูนย์รวมใจและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเสียสละ ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองที่ดีของชาติ และสำนึกในความเสียสละของบรรพบุรุษ รัชกาลที่ 6 พระราชทานนามธงชาติไทยว่า “ธงไตรรงค์” ประกอบด้วย สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน เพื่อเป็นเครื่องหมายถึงสถาบันสูงสุดทั้ง 3 สถาบัน ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

② สถานทูตไทย หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่สำคัญ เช่น ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแล ปกป้อง และคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทยในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ

5Es Instructional Model

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมเปิดแผ่นป้ายทายภาพ โดยให้นักเรียนสลับกันเปิดแผ่นป้าย โดยใช้รูปภาพ เช่น รูปศิลาจารึก อักษร ก-ฮ ต้มยำกุ้ง ผัดไทย มัสมัน
- ครูตั้งคำถามจากภาพ เช่น
  - เมื่อนักเรียนเห็นภาพแล้วนึกถึงสิ่งใด
  - เมื่อนักเรียนเห็นภาพแล้วรู้สึกอย่างไร
  - ภาพเหล่านี้มีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสอน

สำรวจค้นหา

- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มศึกษาสัญลักษณ์เกี่ยวกับภาษาไทยและอาหารไทย ในประเด็นดังนี้
  - ความสำคัญของภาษาไทยและอาหารไทย
  - การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง
  - การเผยแพร่อาหารไทย

อธิบายความรู้

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มนั่งเป็นวง ผลัดกันเล่าความรู้ที่ได้ศึกษาให้เพื่อนฟัง จากนั้นร่วมกันจัดบันทึกเป็นข้อมูลกลุ่ม แล้วนำความรู้ที่ได้นำเสนอหน้าชั้นเรียน

๒. ภาษาไทย^①

ภาษาไทยมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการใช้ภาษาไทยจึงควรใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสม

หลังจากช่วยแม่ทำงานบ้านแล้ว นิยามาอ่านหนังสือกับพ่อ พ่อบอกให้นิยามาอ่านออกเสียงให้ฟัง เมื่ออ่านผิดพ่อจะได้อธิบายให้เข้าใจ

พ่อบอกว่า “การอ่านหนังสือทุกวันทำให้อ่านได้คล่อง ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เราเป็นคนไทยต้องอ่าน เขียน และพูดภาษาไทยให้ถูกต้อง”

๓. อาหารไทย^②

อาหารไทยเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยอย่างหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ตามสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น

เช้าวันเสาร์ พ่อกับแม่พานิยามาทำบุญวันพระที่วัดใกล้บ้าน ชาวบ้านนำอาหารคาวหวานมาทำบุญเลี้ยงพระด้วย และหลังทำบุญ ทุกคนก็นั่งล้อมวงรับประทานอาหารร่วมกัน

นักเรียนควรรู้

① ภาษาไทย เมื่อ พ.ศ. 2542 เป็นปีที่รัชกาลที่ 9 ทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้วันที่ 29 กรกฎาคมของทุกปี เป็น “วันภาษาไทยแห่งชาติ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติและสนองพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านในด้านภาษาไทย รวมถึงกระตุ้นให้สถาบันการศึกษา องค์กรหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนชาวไทย ได้ตระหนักในความสำคัญ ร่วมใจกันใช้และรักษาภาษาไทย อันเป็นภาษาประจำชาติไว้อย่างถูกต้อง งดงาม ยั่งยืนตลอดไป

② อาหารไทย เป็นอาหารที่มีความหลากหลายของชนิดอาหารมากกลุ่มหนึ่ง อันเกิดจากกรรมวิธีการประกอบอาหารที่แตกต่างกัน ปัจจุบันอาหารไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ อาหารคาวและอาหารหวาน

ข้อสอบเน้น การคิด

บุคคลใดช่วยรักษาภาษาไทยให้เป็นเอกลักษณ์ของชาติได้ดีที่สุด

- แอริใช้ภาษาไทยกับชาวต่างชาติ
- ทรายพูดกำกวมเพื่อต้องการให้เกิดความสนุก
- บอยใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ

วิเคราะห์คำตอบ วิธีที่เราจะช่วยอนุรักษ์รักษาภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ คือ การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นิภาบอกว่า “**ผัดไทย**^①กับต้มยำกุ้งอร่อยนะคะ”
 แม่พูดว่า “ผัดไทยกับต้มยำกุ้งเป็นอาหารไทยที่มีชื่อเสียง
 ทั่วโลก เดี่ยวนี้คนต่างชาติชอบกินอาหารไทยมากขึ้น”
 พ่อพูดว่า “นอกจากอาหารยังมีขนมไทยหลายอย่าง
 ด้วยนะ”
 นิภาบอกว่า “วันนี้หนูกิน**ขนมลูกชุบ**^②และขนมชั้นค่ะ”
 พ่อพูดว่า “อาหารไทยเป็น
 สัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้คน
 ต่างชาติรู้จักเมืองไทยมากขึ้น”

▲ ต้มยำกุ้ง

▲ ผัดไทย

▲ ขนมชั้น

▲ ขนมลูกชุบ

เอ.. อาหารไทยดีอย่างไรนะ
 ถึงมีชื่อเสียงดังไปทั่วโลก

ขั้นสอน

ขยายความเข้าใจ

- ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมสาธิตการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง
- ครูมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันออกแบบชิ้นงานตามความถนัดสำหรับเผยแพร่อาหารไทยให้เป็นที่รู้จัก

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทยและอาหารไทย โดยครูเชื่อมโยงถึงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ขั้นประเมิน

ตรวจสอบผล

- ประเมินการสาธิตการใช้ภาษาไทย
- ประเมินชิ้นงานเผยแพร่อาหารไทย
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยทั้งหมด

- โรงเรียน ธงไตรรงค์
- แผนที่ทวีปเอเชีย ภาษาไทย
- การทักทายด้วยการจับมือ ธงไตรรงค์
- อาหารไทย พระบรมฉายาลักษณ์พระมหากษัตริย์ไทย

วิเคราะห์คำตอบ ธงชาติไทย ภาษาไทย อาหารไทย และพระบรมฉายาลักษณ์พระมหากษัตริย์ไทย ต่างเป็นสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยทั้งหมด ดังนั้น ข้อ 4. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

นักเรียนควรรู้

- ผัดไทย** เป็นอาหารยอดนิยมของคนไทย มีแพร่หลายไปทุกภูมิภาคทั่วประเทศและทั่วโลก จนเกิดการสร้างสรรค์นำวัตถุดิบท้องถิ่นมาช่วยปรุงเพิ่มเติม จนเกิดเป็นจุดเด่นของแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ ผัดไทยยังปรากฏชื่อในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ Oxford Dictionaries จัดให้คำว่า “pad thai” (ผัดไทย) เป็นศัพท์ทั่วไปที่ทั่วโลกรู้จัก ไม่ใช่ชื่อเฉพาะอีกต่อไป
- ขนมลูกชุบ** ขนมไทยที่มีความโดดเด่นด้วยรูปลักษณ์ที่มีสีสันสวยงามรสชาติหอมหวาน ทำมาจากถั่วเขียวกวน ปั้นเป็นรูปต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นรูปผลไม้ ขนมลูกชุบนั้นได้ดัดแปลงมาจากขนมประจำถิ่นของโปรตุเกสซึ่งได้แพร่หลายเข้ามาในสมัยอยุธยา ขนมของโปรตุเกสนั้นใช้เมล็ดอามอนด์เป็นส่วนผสมสำคัญ แต่ในประเทศไทยเราไม่มีจึงใช้เป็นถั่วเขียวแทน

5Es Instructional Model

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

1. ครูทบทวนสัญลักษณ์ของชาติไทย ที่ได้เรียนไปแล้วว่ามีสิ่งใดบ้าง และสิ่งเหล่านั้น มีความสำคัญอย่างไร
2. ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่ายังมีสิ่งอื่นๆ อีกหรือไม่ที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย
3. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม เช่น
  - พระราชกรณียกิจดังกล่าวมีประโยชน์ต่อประชาชนคนไทยอย่างไร
  - หลังจากดูพระราชกรณียกิจต่างๆ แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร
  - นักเรียนรู้จักเพลงที่อยู่ในคลิปวิดีโอหรือไม่ว่าคือเพลงอะไร ให้นักเรียนที่รู้จักบอกชื่อเพลง และบอกว่าเป็นเพลงเกี่ยวกับอะไร
4. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายหลังจากการดูคลิปวิดีโอ
5. ครูตั้งคำถามว่า ถ้านักเรียนต้องการจะถวายความเคารพพระมหากษัตริย์ อะไรคือสิ่งที่จะเป็นตัวแทนของพระองค์
6. ครูเชื่อมโยงสัญลักษณ์เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวัน

พระบรมฉายาลักษณ์¹

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
มหิตฺรมหิพลราชวรางกูร กิตติสิริสมบูรณอดุลยเดช
สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว*

๔. สัญลักษณ์อื่นๆ

สัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติไทยมีอีกมาก เช่น พระบรมฉายาลักษณ์พระมหากษัตริย์ไทย แผนที่ประเทศไทย เงินตราของไทย เป็นต้น

* อ่านว่า พระ-บาด-สม-เด็ด-พระ-ปะ-ระ-เมน-ทะ-ระ-มา-ทิบ-บอ-ดี-สี-สิน-ทะระ (ออกเสียงเบา)-
มะ-หา-วะ-ชี-รา-ลง-กอน-มะ-หิ-สอน-พู-มิ-พน-วาท-ชะ-วะ-ราช-กุน-กิ-ติ-สิ-หริ-สม-บุณ-อะ-ดุน-ยะ-เดด-
สะ-หยาม-มิน-ทรา-ทิ-เบด-วาท-วะ-โร-ดม-บอ-รม-มะ-นาถ-บอ-พิตร-พระ-วะ-ชิ-ระ-เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว

นักเรียนควรรู้

- 1 พระบรมฉายาลักษณ์ แต่เดิมนั้นคำว่า รูป ไม่ว่าจะเป็นรูปถ่าย รูปเขียน รูปปั้น ใช้เพียงคำว่า พระบรมรูป กับ พระรูป กล่าวคือ ถ้าเป็นรูปถ่าย รูปเขียน รูปปั้น ของพระมหากษัตริย์ ราชาศัพทท์ใช้ว่า พระบรมรูป และหากเป็นรูปถ่าย รูปเขียน รูปปั้น ของเจ้านายใช้ว่า พระรูป โดยหากประสงค์จะขยายความให้ชัดเจนขึ้น ก็อาจใช้ว่า พระบรมรูปปั้น พระรูปปั้น พระบรมรูปเขียน พระรูปเขียน เป็นต้น ต่อมามีการนำคำว่า พระบรมฉายาลักษณ์ มาใช้เป็นราชาศัพทท์ของคำว่า ภาพถ่าย ที่ใช้แก่พระมหากษัตริย์ หลังจากนั้นมีการนำคำว่า พระบรมฉายาสถิตลักษณ์ มาใช้ ดังนั้น ปัจจุบันรูปเขียนเหมือนบุคคลจริงของพระมหากษัตริย์ จึงมีราชาศัพทท์ใช้ว่า พระบรมรูปเขียน พระบรมฉายาสถิตลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์

กิจกรรม ทำทาย

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนและปวงชนชาวไทยควรแสดงออกหรือปฏิบัติตนอย่างไรที่จะแสดงถึงสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ จากนั้นให้นักเรียนนำข้อมูลมาวาดภาพที่แสดงถึงความประทับใจที่มีต่อพระมหากษัตริย์ แล้วนำผลงานไปจัดป้ายนิเทศ

เพลงสรรเสริญพระบารมี

คำร้อง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
ทำนอง พระเจนดุริยางค์

ข้าพระพุทธเจ้า
เฝ้ามโนและศิระกราน
นบพระภูมิบาล
บุญดิเรก
เอกบรมจักริน
พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง
เย็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ธิ รักษา
ปวงประชาเป็นสุขศานต์
ขอบันดาล ธิ ประสงค์ใด
จงสถศัตถ์ตั้ง หวังวรหฤทัย
ตุจถวายชัย ชโย

นักเรียนคิดว่า เพลงสรรเสริญพระบารมีจะใช้
ในวาระโอกาสใดและจากสถานที่ใดได้บ้างคะ

ขั้นสอน

สำรวจค้นหา

- ให้นักเรียนค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นตัวแทนของพระมหากษัตริย์จากหนังสือเรียน ใบความรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติม
- นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามาศึกษาต่อในประเด็น ดังนี้
  - ความหมายและความสำคัญ
  - การแสดงความเคารพ
- ให้นักเรียนแต่ละคนสรุปความรู้จากการค้นคว้าลงในใบงาน เรื่อง สัญลักษณ์แทนพระมหากษัตริย์

ระหว่างทาง

ข้อสอบเน้น การคิด

เราจะได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมีเมื่อใด

- ขณะดูข่าวพระราชสำนัก
- ขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ
- ขณะรับเสด็จพระมหากษัตริย์

วิเคราะห์คำตอบ เพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงที่ใช้รับเสด็จและส่งเสด็จพระมหากษัตริย์และพระราชินีขณะเสด็จมางานพระราชพิธีต่างๆ เพื่อแสดงความเคารพต่อในหลวงและพระราชินี ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

1 เพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อครั้งรัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสต่างประเทศ ทรงดำริว่าชาติต่างๆ มีเพลงสรรเสริญประจำชาติแต่ของไทยยังไม่มี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งเนื้อเพลงภาษาไทยใส่ในทำนองเพลงสากล คือ God Save the King (Queen) ซึ่งต่อมาเนื้อเพลงสรรเสริญพระบารมีได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลายครั้ง จนมาสิ้นสุดในสมัยรัชกาลที่ 6 ที่เป็นเนื้อเพลงที่ใช้จนถึงปัจจุบัน

2 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้รับยกย่องให้เป็นบรมครูในการช่างและศิลปะ จนกระทั่งองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศเกียรติคุณพระองค์ในฐานะผู้มีผลงานโดดเด่นทางวัฒนธรรมระดับโลก ประจำปี พ.ศ. 2506

ชั้นสอน

อธิบายความรู้

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจและให้ผลัดกันเล่าเรื่องที่ได้ศึกษาหาความรู้ให้เพื่อนฟัง
- นักเรียนบันทึกความรู้เป็นข้อมูลประจำกลุ่ม
- ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ของชาติเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์เพิ่มเติม เช่น สัญลักษณ์เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์นอกจากพระบรมฉายาลักษณ์และเพลงสรรเสริญพระบารมีแล้ว ยังมีพระบรมฉายาลักษณ์พระบรมรูป และธงที่มีสัญลักษณ์ประจำพระองค์ด้วย

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวัง

นักเรียนควรรู้

- วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวังตามแบบแผนการสร้างพระบรมมหาราชวังตามแบบโบราณ เป็นวัดที่มีเฉพาะเขตพุทธาวาส ไม่มีเขตสังฆาวาสให้พระสงฆ์จำพรรษา ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือของพระบรมมหาราชวัง มีกำแพงวัดล้อมรอบทั้ง 4 ด้าน ด้านใน คือ ระเบียงคด เป็นห้องยาวรายล้อมพระอาราม บนผนังพระระเบียงมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ตั้งแต่ต้นจนจบ มีประตูทางเข้าวัดทั้งหมด 7 ประตู ภายในพื้นที่ของพระอาราม ประกอบด้วยศาสนสถานและศาสนวัตถุต่างๆ เช่น พระอุโบสถ พระมณฑป พระมณฑปเทียรธรรม ปราสาทพระเทพบิดร พระศรีรัตนเจดีย์ พระปรางค์แปดยอด

ข้อสอบเน้น การคิด

บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนได้เหมาะสม

- มาลาพูดไทยคำอังกฤษคำ
- มาลัยรับประทานเฉพาะอาหารไทย
- มาลียืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี

(วิเคราะห์คำตอบ เพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นที่เคารพของปวงชนชาวไทย ดังนั้น ชาวไทยทุกคนควรให้ความเคารพด้วยการยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

ขั้นสอน

ขยายความเข้าใจ

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตนในเรื่องต่อไปนี้

- การแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์
- การแสดงความเคารพหรือการปฏิบัติตนเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี
- การร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

8. นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงกัน

9. เพื่อนๆ ในห้องดูการปฏิบัติของเพื่อนแต่ละกลุ่ม หากพบว่าในการปฏิบัติมีข้อบกพร่องให้ครูอธิบายและชี้แนะเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง หากนักเรียนปฏิบัติถูกต้องแล้วให้ครูกล่าวชมเชย

แผนที่ประเทศไทย

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดไม่ใช่สัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติไทยทั้งหมด

1. อาหารไทย ภาพยนตร์ไทย
2. แผนที่ประเทศไทย ธงชาติไทย
3. พระบรมฉายาลักษณ์ เงินตราไทย

วิเคราะห์คำตอบ อาหารไทย แผนที่ประเทศไทย ธงชาติไทย พระบรมฉายาลักษณ์ และเงินตราไทย เป็นสัญลักษณ์สำคัญของชาติ ส่วนภาพยนตร์ไทย เป็นอุตสาหกรรมบันเทิง ดังนั้น ข้อ 1. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

1. **แผนที่** เป็นสื่อที่ถ่ายทอดข้อมูลของพื้นผิวโลกในรูปแบบกราฟิก โดยย่อส่วนให้เล็กลงตามมาตราส่วนขนาดต่างๆ และเส้นโครงแผนที่แบบต่างๆ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์และสีแทนสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่บนผิวโลก แผนที่แบ่งตามการใช้งานได้ 2 ประเภท ได้แก่ แผนที่อ้างอิงและแผนที่เฉพาะเรื่อง แผนที่ที่สมบูรณ์จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ ชื่อแผนที่ ระบุว่าแผนที่นั้นเป็นแผนที่แสดงอะไร เพื่อให้สามารถนำแผนที่มาใช้ได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการ ขอบระวาง สำหรับแสดงรายละเอียดขององค์ประกอบภายนอก ขอบระวางแผนที่ มาตราส่วน อัตราระหว่างระยะทางบนแผนที่กับระยะทางจริง สัญลักษณ์ ใช้แทนลักษณะภูมิประเทศและตำแหน่งที่ตั้งต่างๆ เส้นโครงแผนที่ ใช้ถ่ายทอดเส้นขนานกับเส้นเมริเดียน และระบบพิกัดภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และการปฏิบัติตนต่อสัญลักษณ์สำคัญของชาติที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ และสัญลักษณ์สำคัญอื่นๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว

ขั้นประเมิน

ตรวจสอบผล

1. ตรวจใบงาน เรื่อง สัญลักษณ์แทนพระมหากษัตริย์
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการแสดงความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี
4. สังเกตการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
5. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
6. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เงินตรา¹

สัญลักษณ์เหล่านี้ ล้วนแสดงถึงความเป็นชาติไทย และนอกจากที่กล่าวมาสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยยังมีอีกหลายอย่างที่เราต้องช่วยกันรักษาให้คงอยู่ต่อไป

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๑

๑. ฟังร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี และบอกความหมายของเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมีให้ถูกต้อง
๒. วาดภาพระบายสีธงชาติไทย พร้อมบอกความหมายของสีธงชาติ
๓. สำรวจบ้านของตนเองว่ามีอะไรที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยบ้าง แล้วบันทึกลงสมุด
๔. สืบค้นอาหารไทยที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเองจากสื่อต่างๆ พร้อมนำภาพมาเล่าให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน
๕. เล่าความประทับใจที่มีต่อประเพณีไทยที่ตนเองชอบมากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน

นักเรียนควรรู้

- 1 **เงินตรา** ประเทศไทยมีธนบัตรใช้ครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 โดยพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์เงินกระดาษขึ้นใช้แทนเงินพดด้วง เรียกว่า “หมาย” ตลอดรัชกาลของพระองค์ โดยเริ่มพิมพ์ขึ้นใช้ใน พ.ศ. 2396 เพื่อความสะดวกในการชำระหนี้จำนวนมาก แต่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากประชาชนไม่เคยชิน ต่อมาเมื่อการขยายตัวทางการค้าจากยุโรปเข้ามามากขึ้นในรัชกาลที่ 5 โดยทางการไม่สามารถผลิตเหรียญกษาปณ์เงินได้ทันกับความต้องการทางการค้า ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจึงได้รับอนุญาตให้นำบัตรธนาคารของตนมาใช้ชำระหนี้ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2432 เป็นต้นมา จนคนไทยเริ่มเคยชินกับเงินตราที่เป็นกระดาษและเรียกกันว่า “แบงค์” ดังนั้น รัฐบาลไทยประสบความสำเร็จเมื่อนำธนบัตรรัฐบาลออกใช้ใน พ.ศ. 2445

กิจกรรม สร้างเสริม

นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันสืบค้นเงินตราของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ตัดภาพสกุลเงินของแต่ละประเทศลงกระดาษ A4 พร้อมเขียนอธิบายสกุลเงินได้ภาพ

๒ แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

ในแต่ละท้องถิ่นมีสถานที่ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งคนในท้องถิ่นมีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

๑ ท้องถิ่นของฉัน

วันนี้อาไปกับป้ามาที่บ้านของนิภา บ้านของนิภาและอาคงอยู่ใกล้กัน ตอนบ่ายครอบครัวนิภาพากันไปวัดพระปฐมเจดีย์ (พระ-ปะ-ถม-เจ-ดี) ทุกคนพากันเดินเที่ยวภายในวัด

ป้าเล่าถึงความสำคัญของวัดและความเก่าแก่ของจังหวัดนครปฐมให้นิภาฟัง

“วัดพระปฐมเจดีย์มีปูชนียสถาน (ปู-ชะ-นี-ยะ-สะ-ถาน) ที่เก่าแก่ของแผ่นดินไทย คือ พระปฐมเจดีย์เป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา และเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัดนครปฐมที่ชาวเมืองให้ความเคารพ และภาคภูมิใจจะ”

Historical Method

ขั้นนำ

- ครูนำภาพสถานที่สำคัญหรือแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนมาให้นักเรียนดู (เช่น วัด พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ) จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันทายว่าภาพที่เห็นคือสถานที่ใด
- ครูสนทนากับนักเรียน แล้วตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับภาพที่นักเรียนทาย เช่น
  - ภาพที่ดูคือภาพอะไร
  - นักเรียนเคยไปหรือไม่ ถ้าเคยไป ไปทำอะไร
  - ในหมู่บ้านของนักเรียนมีสถานที่หรือสิ่งนั้นหรือไม่

ขั้นสอน

กำหนดหัวเรื่องที่ศึกษา

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นให้เห็นความสำคัญของสถานที่หรือสิ่งของที่สนทนา จากนั้นให้ถามนักเรียนว่าสถานที่หรือแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนใดที่นักเรียนสนใจหรือประทับใจมากที่สุด โดยให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบกิจกรรม เรื่อง ร่วมอนุรักษ์สิ่งที่รักและภาคภูมิใจ ตอนที่ 1 โดยระบุสิ่งที่อยากรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นลงในตารางช่องที่ 1 โดยนำประเด็นที่อยากรู้ไปให้ครูตรวจสอบก่อนไปค้นคว้า
- ครูตรวจสอบประเด็นที่อยากรู้ แล้วให้นักเรียนค้นหาคำตอบในประเด็นที่เหลือ ดังนี้
  - ทำอย่างไรจึงจะรู้
  - คำตอบที่ได้

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

- มัสยิด
- สวนสาธารณะ
- ห้างสรรพสินค้า

วิเคราะห์คำตอบ แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นมาของชุมชน และมีความสำคัญต่อชุมชน เช่น เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑสถาน โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ดังนั้น ข้อ 1. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

- ๑ ท้องถิ่น** แต่ละท้องถิ่นล้วนมีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นยังเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมของชาติ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีต ประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญาของคนในชุมชน อันบ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์อันสะท้อนถึงวิถีชีวิตอันเรียบง่าย เป็นสังคมที่พัฒนาชุมชนให้ก้าวไปสู่สังคมที่มีคุณภาพ
- ๒ สัญลักษณ์ประจำจังหวัด** หรือตราประจำจังหวัด ประเทศไทยได้เกิดตราประจำจังหวัดขึ้นใน พ.ศ. 2483 โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เริ่มให้มีการจัดทำตราประจำจังหวัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทท้องถิ่นนั้นๆ มีความภาคภูมิใจและรักในบ้านเกิดท้องถิ่นของตน โดยมีแนวคิดในการออกแบบ เช่น แนวคิดจากชื่อจังหวัด แนวคิดจากโบราณวัตถุ สถานที่สำคัญของจังหวัด

ขั้นสอน

รวบรวมหลักฐาน

- นักเรียนค้นหาคำตอบจากสิ่งที่ยากรู้ผ่านวิธีการสืบค้นที่หลากหลาย โดยครูคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการหาคำตอบ เช่น การซักถาม การอ่านจากป้ายหรือเอกสารต่างๆ
- นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นตามความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสถานที่นั้นที่มีต่อชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ในชั่วโมงถัดไป

ประเมินคุณค่าของหลักฐาน

- นักเรียนนำข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับสถานที่หรือแหล่งวัฒนธรรมที่นักเรียนประทับใจจากการไปค้นหาคำตอบจากชั่วโมงที่ 1 มาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน เพื่อจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญและแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเพิ่มเติม
- เพื่อนๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและซักถามถึงวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลว่ามาจากแหล่งข้อมูลใด วิธีการหาข้อมูลของเพื่อนเหมือนหรือต่างจากของเรา อย่างไร

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

- นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากวิธีการสืบค้นสอบถาม หรือสำรวจมาทำเป็นชิ้นงาน ดังนี้
  - วาดภาพความประทับใจและเขียนบรรยายความรู้สึก
  - เขียนคำขวัญเชิญชวนอนุรักษ์สถานที่หรือแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ประทับใจมากที่สุดลงในใบกิจกรรมตอนที่ 2

แม่บอกว่า “ในวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชาวพุทธจะพากันมาทำบุญที่วัดนี้”

ป้าบอกว่า “เรายังมีงานประเพณีประจำปี^① คือ งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์^② ที่จัดขึ้นในราวเดือนพฤศจิกายนของทุกปี”

นิภาบอกว่า “นิภาจำได้ค่ะ ทุกปีเราจะมาทำบุญ ให้อาหาร และเที่ยวงานวัด นิภาชอบนั่งม้าหมุน และซื้อขนมอร่อยๆ กิน”

แม่บอกว่า “พระปฐมเจดีย์เป็นปูชนียสถานที่สำคัญ เป็นแหล่งวัฒนธรรมที่ชาวเมืองภาคภูมิใจ”

นิภาบอกว่า “หนูก็เป็นชาวเมืองนี้ หนูภูมิใจที่เมืองของเรามีสถานที่สำคัญค่ะ”

แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนหลายแห่ง ถือเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่มีความสำคัญของชาติ เช่น แหล่งโบราณคดี บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เราจึงควรศึกษาและช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปครับ

นักเรียนควรรู้

- งานประเพณีประจำปี** เป็นงานเทศกาลของท้องถิ่นที่สื่อให้เห็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่จะจัดขึ้นตามกำหนดเวลา เช่น งานประเพณีบุญบั้งไฟ งานประเพณีผีตาโขน งานประเพณีวิ่งควาย ประเพณีไหลเรือไฟ
- องค์พระปฐมเจดีย์** เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า การที่ได้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” นั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสันนิษฐานว่า น่าจะเป็นพระเจดีย์ที่เก่าแก่เจดีย์อื่นๆ ในประเทศสยาม สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยทวารวดี ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ข้อสอบเน้น การคิด

เมื่อแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนของนักเรียนเสื่อมโทรมลง ในวัยของนักเรียนจะมีส่วนช่วยเหลือได้อย่างไร

- บริจาคเงินในการซ่อมแซม
- ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด
- รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม

วิเคราะห์คำตอบ ในฐานะที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งยังเป็นเด็กอยู่ สิ่งที่ได้และเหมาะกับวัย คือ การช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด และทิ้งขยะให้เป็นที่ ดังนั้น ข้อ 2. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ที่ ๒

๑. ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษา^①ในท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ พิพิธภัณฑ์ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงสิ่งสำคัญในท้องถิ่นของตน
๒. สืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่สำคัญในชุมชนของตน แล้วนำมาเล่าประวัติและความสำคัญให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน

กิจกรรม Active Learning

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

✓ การสื่อสาร	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
✓ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

๑. วาดภาพสถานที่และสิ่งที่น่าสนใจและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน แล้วเขียนบรรยายสั้นๆ
๒. แบ่งกลุ่มสืบค้นสัญลักษณ์ของชาติไทยที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาอย่างน้อย ๓ อย่าง แล้วนำมาเสนอหน้าชั้นเรียนตามประเด็นดังนี้
  - ชื่อสัญลักษณ์ และสถานที่พบหรือปรากฏ
  - ความสำคัญ
๓. ร่วมกันวางแผนหาแนวทางวิธีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อสัญลักษณ์ของชาติไทย ที่กลุ่มของตนสืบค้นมา จากนั้นนำไปปฏิบัติ
๔. สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเล่าผลของการปฏิบัติตนตามแนวทางที่กำหนด

ขั้นสอน

เรียบเรียงหรือนำเสนอ

8. ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความรู้สึก ความประทับใจที่มีต่อสถานที่สำคัญต่างๆ ในชุมชนหน้าชั้นเรียน
9. ครูอาจให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

ขั้นประเมิน

ตรวจสอบผล

1. ตรวจสอบกิจกรรม เรื่อง ร่วมอนุรักษ์สิ่งที่รักและภาคภูมิใจ
2. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. ประเมินการนำเสนอผลงาน
4. ประเมินทักษะกระบวนการวิธีการทางประวัติศาสตร์
5. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ข้อสอบเน้น การคิด

นักเรียนจะมีส่วนในการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนได้อย่างไร

1. วาดภาพโบราณสถานต่างๆ
2. ซื่อสินค้าที่ระลึกจากสถานที่ต่างๆ
3. ดูแลรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ

วิเคราะห์คำตอบ การช่วยกันดูแลรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นวิธีการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถปฏิบัติได้ ดังนั้น ข้อ 3. จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

- ① **ทัศนศึกษา** เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยผู้เรียนจะได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็นในเวลาอันรวดเร็วและเป็นเวลานาน นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์นอกห้องเรียน ได้มีประสบการณ์ทางสังคม สำหรับในประเทศไทยนั้นได้แบ่งการจัดทัศนศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การจัดทัศนศึกษาไม่ค้างคืน การจัดทัศนศึกษาแบบค้างคืน และการจัดทัศนศึกษาภายนอกราชอาณาจักร

Active Learning

คืออะไร

Active Learning คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้น “กระบวนการเรียนรู้” มากกว่า “เนื้อหาวิชา” โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ ซึ่งใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง

Active Learning

มีหลักการที่เป็นองค์ประกอบ ดังนี้

การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติ ผ่านการร่วมมือกัน วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม

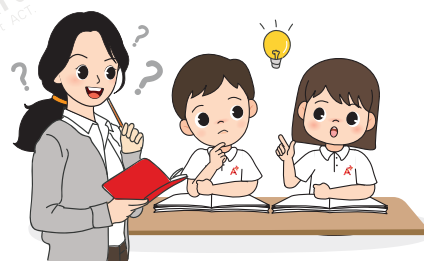
การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ภายใต้การแนะนำของผู้สอน หรือการทำงานร่วมกันกับเพื่อน รวมถึงมีการสื่อสารและนำเสนอผลงานให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเรียนรู้จากการสำรวจ และค้นหา

เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาโดยเชื่อมโยงความสนใจ และประสบการณ์โดยตรงระหว่างเรื่องที่สอน กับความสนใจของตนเอง

การเรียนรู้ผ่านการคิด

เน้นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีส่วนสำคัญ ในกระบวนการคิด เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของตนเอง

